

ProCredit Bank
Bosnia and Herzegovina

Objava podataka i informacija 2020

SADRŽAJ

UVOD	1
1. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE	2
2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE	3
3. POLITIKE NAKNADA	9
4. INFORMACIJE O OBUHVATU PRIMJENE REGULATORNIH ZAHTJEVA	11
5. UPRAVLJANJE RIZICIMA	12
6. PODACI I INFORMACIJE O REGULATORNOM KAPITALU	22
7. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSU NA KAPITALNE ZAHTJEVE I ADEKVATNOST KAPITALA	24
8. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSU NA ZAŠTITNE SLOJEVE KAPITALA	30

UVOD

ProCredit Bank je razvoju orjentisana komercijalna banka. U poslovanju se vodimo osnovnim principima: cijenimo transparentnost u komunikaciji sa klijentima, ne promoviramo potrošačko kreditiranje, nastojimo minimizirati uticaj na okoliš, te nudimo usluge zasnovane kako na razumijevanju potreba svakog pojedinačnog klijenta, tako i na pouzdanoj finansijskoj analizi.

U radu sa biznis klijentima usmjereni smo na mala i srednja preduzeća, jer smo uvjereni da ta preduzeća otvaraju nova radna mjesta i daju ključni doprinos ekonomijama u kojima posluju. Putem jednostavnih i lako dostupnih depozitnih proizvoda i drugih bankarskih usluga koje nudimo, te ulaganjem značajnih resursa u finansijsku edukaciju, cilj nam je promovirati kulturu štednje i finansijsku odgovornost.

Naši dioničari očekuju dugoročni održivi povrat na ulaganja i nisu zainteresovani za kratkoročno uvećanje profita. Ulaganja u obuku i razvoj naših zaposlenika su značajna, a sa ciljem da stvorimo otvorenu i učinkovitu radnu atmosferu, te našim klijentima pružimo ljubaznu i profesionalnu uslugu.

Ovom objavom banka djeluje u skladu sa zahtjevima Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke (u daljem tekstu: Odluka) donesene od strane Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine dana 12.05.2021. godine (u daljem tekstu: Agencije). Banka će izvršiti objavu svih podataka i informacija koji su zahtjevani Odlukom Agencije za bankarstvo FBiH u okviru ovog izvještaja ili na drugi način koji će biti dostupan na web stranici banke. Ovaj izvještaj odobren je od strane Uprave banke.

Izvještaj o objavljivanju podataka ProCredit banke sastavljen je na principu potpunosti i istinitosti podataka kao i na osnovu internih politika i standarda. Finansijske informacije objavljene u ovom izvještaju bazirane su na revidiranim finansijskim izvještajima banke za 2020. godinu koji su također objavljeni na web stranici banke, www.procreditbank.ba

Kao dodatak ovom izvještaju može se koristiti i revidirani godišnji finansijski izvještaji u cilju prikupljanja informacija o ProCredit banci. U navedenom izvještaju u kojem su pored finansijskih izvještaja, bilješki uz finansijske izvještaje nalaze i podaci o načinu upravljanja rizicima koji mogu poslužiti za adekvatno određivanje profila banke.

1. POSLOVNO IME I SJEDIŠTE BANKE

OPŠTE INFORMACIJE

ProCredit Bank d.d. (u daljem tekstu: „Banka“) osnovana je za obavljanje svih bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama.

Banka je registrovana kao dioničko društvo sa sjedištem u Bosni i Hercegovini. ProCredit Bank d.d. je dio globalne mreže finansijskih institucija kojom upravlja i koju kontrolira ProCredit Holding AG & Co.KGaA.

Adrese registrovanih poslovnih jedinica Banke na 31.12.2020. su kako slijedi:

Sjedište Banke: Sarajevo, Franca Lehara bb, Bosna i Hercegovina

FILIJALE:	AGENCIJE:
Sarajevo, Franca Lehara bb	Sarajevo, Ilidža, Ibrahima Ljubovića 20
Mostar, Biskupa Čule bb	Bijeljina, Majevička 102
Banja Luka, Prvog krajiškog korpusa 54	Tuzla, Aleja Alije Izetbegovića br. 2

Dodatne informacije o mreži poslovnica na linku: <https://www.procreditbank.ba/poslovnice/>

2. VLASNIČKA STRUKTURA I ORGANI BANKE

Dioničari banke

ProCredit Holding AG & Co.KGaA (ProCredit Holding) je 100% vlasnik dionica ProCredit Bank d.d..

Vlasnička struktura			
Red.br.	Ime/naziv dioničara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redosljed po veličini učešća)	% učešća	
		Obične dionice	Prioritetne dionice
1	ProCredit Holding A.G. Frankfurt Am Main, Njemačka	100%	

ProCredit Holding, koji ima iste vrijednosti i ciljeve kao i ProCredit Bank, je jaka međunarodna finansijska institucija. Plodonosna saradnja između ProCredit Bank i ProCredit Holding po tržišnim uslovima vodi održivom obezbjeđenju profesionalnih bankarskih usluga po atraktivnim uslovima za naše klijente, osiguravajući tako doprinos dugoročnom ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine.

ProCredit Holding je matična kompanija globalne grupacije ProCredit banaka. ProCredit Holding osnovan je kao Internationale Micro Investitionen AG (IMI) 1998. godine, od strane IPC-a, prve konsultantske kompanije u oblasti finansiranja razvoja.

ProCredit Holding posjeduje rejting u investiranju BBB sa stabilnim izgledima, dodijeljen od strane Fitch Ratings Agency.

Članovi nadzornog odbora i uprave banke

Članom 42. Zakona o bankama (u daljem tekstu: Zakon) definisano je da organe upravljanja banke čine Skupština, Nadzorni odbor i Uprava banke.

Skupština

Banka ima jednog dioničara pa ovlaštenja skupštine vrši dioničar. Nadležnosti Skupštine definisane su članom 45. Zakona.

Nadzorni odbor

Skupština banke bira članove Nadzornog odbora koji vrše nadzornu funkciju u Banci. Nadzorni odbor ima pet članova, od čega su dva nezavisni članovi. Nezavisnost članova detaljno je definisana članom 48. Zakona. Dva člana nadzornog odbora poznaju jedan od jezika koji je u službenoj upotrebi u BiH, dok jedan ima stalno mjesto prebivališta na teritoriji BiH, što je jedan od preduslova za njihovo imenovanje.

Članovi Nadzornog odbora banke		
Red.br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Gian Marco Felice	Rođen 1973. godine u Ceseni, Italija. Edukacija: 2000 - Doktor astrofizike, Univerzitet Princeton, New Jersey Radno iskustvo: 2000-2001 - Stručni saradnik za kvantitativne modele sredstava, Commerzbank AG, Njemačka, 2002-2003 – Direktor Filijale Novi Pazar, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2003-2006 - Član Uprave/Zamjenik generalnog direktora ProCredit Bank A.D. Beograd, 2006-2007 - Prokurist ProCredit Banka Bugarska A.D., 2007-2008 - Predsjednik Uprave banke u ProCredit Banka Bugarska A.D., 2008-2010 - Generalni direktor u ProCredit Banka Rumunija, 2010-2019 - Direktor kompanije Quipu GmbH. 2020 – Član uprave ProCredit Holding AG&Co.KGaA
2	Wolfgang Bertelsmeier	Rođen 1947. godine u Wiesbaden-u, Njemačka. Edukacija: 1975 - "Bankkaufmann", Mainz Vocational School Stručna edukacija: Executive education, Harvard Business School i Univerzitet Stanford. Radno iskustvo: Deutsche Bank u Frankfurtu, Njemačka, Deutsche Entwicklungsgesellschaft (DEG) - voditelj projekta u Odjeljenju za Latinsku Ameriku., 1976 - Svjetska banka - finansijski analitičar u Odjelu za industrijske projekte i Odjelu za energetiku. 1987. - Svjetska banka - viši finansijski analitičar u Odjeljenju za Aziju, Odsjek za industrijske i energetske poslove, 1990. - IFC - viši službenik za investicije (Senior Investment Officer), 1994. - Sjedište IFC-a u Vašington - Principal Investment Officer u Odjelu za agrobiznis. Nakon penzionisanja 2009. godine, nastavlja profesionalnu karijeru kao konsultant i neizvršni direktor u IFC-u..
3	Natia Tkhalishvili	Rođena 1982. godine u Batumi, u Gruzija. Edukacija: 2003 - Bakalaureata u pisanju i usmenom prevođenju iz oblasti pismenog I usmenog prevođenja za engleski jezik, Tehnički univerzitet u Gruziji Stručna edukacija: 2012 - ProCredit Academy, Furth, Nemačka - ProCredit Banker training Programme Radno iskustvo: 2004-2006 - Službenik u ProCredit Bank Gruzija, 2006 - Zamjenik direktora odjela za usluge za klijente, ProCredit Bank Gruzija, 2006-2007 - Direktor odjela za usluge za klijente, ProCredit Bank Gruzija, 2007-2008 - Rukovodilac ekspoziture, ProCredit Bank Gruzija, 2008-2009 - Stručni saradnik za razvoj poslova sa stanovništvom, ProCredit Bank Gruzija, 2009-2011 - Regionalni direktor, ProCredit Bank Gruzija, 2011-2012 - Viši stručni saradnik – u biznis odjelu, ProCredit Bank Gruzija, 2012-2016 - Direktor odjela za ljudske resurse, ProCredit Bank Gruzija, 2016-2017 - Član proširenog sastava Uprave banke ProCredit Bank Gruzija, 2017-danas - Član Uprave banke ProCredit Bank Gruzija.
4	Aida Soko	Rođena 1971. godine u Visokom, Bosna i Hercegovina. Edukacija: PhD program Management/Business, Ekonomski fakultet u Sarajevu. Radno iskustvo: 1995-1999 - Saradnik za dokumentarne poslove u Raiffeisen (Market) banci, 1999-2001 - Šef odjela za monitoring, LIP projekat, u „The World Bank“, 2001-2006 - Head of EFBH u „Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)“- Sarajevo office, 2006-2007 - Direktor predstavništva u „EFSE“, 2008-2012 - Direktor u „Pricewaterhouse Coopers“, 2012-2013 - Direktor za operacije u „ASA prevent grupa“-ASA Holding. Trenutno je profesionalna angažovana: u Poslovnom savjetu Ekonomskog fakulteta, kao Predsjednica Skupštine udruženja profesionalaca u oblasti nekretnina, kao Ovlašteni sudski vještak ekonomske struke, kao član Odbora za reviziju u Elektrorenos a.d. Banja Luka.
5	Igor Anić	Rođen 1976. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina. Edukacija: 2001 – Diplomirani ekonomista, Ekonomski fakultet u Beogradu Stručna edukacija: 2009 - Bankarska Akademija grupacije u Njemačkoj Radno iskustvo: 2003-2005 - nergoprojekt Niskogradnja AD, Srbija, kao Referent na poslovima inoknjigovodstva, 2005-2006 – Stručni saradnik na upravljanju rizicima ProCredit Bank A.D. Beograd, 2006-2007 - Stručni saradnik u odjeljenju finansijske kontrole ProCredit Bank A.D. Beograd, 2007-2009 - Šef odjeljenja finansijske kontrole ProCredit Bank A.D. Beograd, 2009-2011 - Direktor sektora internih usluga ProCredit Bank A.D. Beograd, 2011-2020 - Član Izvršnog odbora ProCredit banka Beograd a.d., 2020-danas - Predsjednik Izvršnog odbora ProCredit banka Beograd a.d..

Uprava

Uprava ima tri člana, svi poznaju jezik u upotrebi u BiH i imaju prebivalište u BiH.

Članovi Uprave banke		
Red.br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Amir Salkanović	Rođen 1980. godine u Zenici, Bosna i Hercegovina, Edukacija: 2005 - "Master of Arts in Central European History" Central European University, Budapest, Mađarska. Stručna edukacija: 2017 - ProCredit Academy, Furth, Nemačka - ProCredit Management Training Programme Radno iskustvo: 2005-2006 - Savjetnik za klijente, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2006-2009 - Mlađi interni revizor u Odjelu interne revizije, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2009-2011 - Koordinator službe interne kontrole, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2011-2014 - Supervisor za operativne rizike u okviru Odjela za upravljanje rizicima, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2014-2016 - Direktor odjela interne revizije, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2016-2019 - Član Uprave, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2019-danas - Predsjednik Uprave, ProCredit Bank d.d. Sarajevo.
2	Amina Duro-Trlin	Rođena 1988. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, Edukacija: 2012 - Texas A&M University Commerce and Sarajevo Graduate School of Business, Poslovno upravljanje, Magistar poslovnog upravljanja (M.B.A.) Stručna edukacija: 2018 - ProCredit Academy, Furth, Nemačka - ProCredit Banker training Programe Radno iskustvo: 2012-2013 - Brand Manager/Komercijalni radnik, Fina Vina d.o.o. Sarajevo, 2013-2014 - Savjetnik za klijente, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2014-2015 - Službenik za poslovanje sa malim preduzećima, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2015-2016 - Službenik za poslovanje sa srednjim preduzećima, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2016-2018 - Direktor odjela za poslovanje sa srednjim preduzećima, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2018-2019 - Direktor odjela za poslovanje sa privredom, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2019-2020 - Direktor Filijale Sarajevo, ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2019-danas - Član Uprave, ProCredit Bank d.d. Sarajevo.
3	Vladimir Rajić	Rođen 1979. godine u Novi Sad, Srbija, Edukacija: 2016 - Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za inženjerski menadžment, Novi Sad, Master ekonomista Stručna edukacija: 2015 - ProCredit Academy, Furth, Nemačka - ProCredit Banker training Programe Radno iskustvo: 2003 - Kreditni Službenik, Filijala Novi Sad, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2003-2004 - Šef kreditnog odeljenja, Ekspozitura Šabac, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2004-2005 - Direktor Ekspoziture, Ekspozitura Kikinda, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2005-2010 - Direktor Ekspoziture, Ekspozitura Novi Sad, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2010-2012 - Šef Odeljenja za srednja preduzeća, Centrala Beograd, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2012-2013 - Direktor Poslovnog centra, Poslovni centar Novi Sad, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2013-2016 - Direktor Ekspoziture, Ekspozitura Novi Sad, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2016-2019 - Šef Odeljenja za kreditne rizike, Centrala Beograd, ProCredit Bank A.D. Beograd, 2018-2019 - Član Uprave ProCredit Bank d.d. Sarajevo, 2019-danas - Član Uprave (novi mandat) ProCredit Bank d.d. Sarajevo

Strategija izbora članova nadzornog odbora i uprave

Skupština odlučuje o pojedinačnom izboru i razrješavanju članova Nadzornog odbora. Članovi nadzornog odbora banke moraju kao cjelina imati potrebna stručna znanja, sposobnost i iskustva za nezavisno i samostalno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, a najmanje jedna polovina kandidata za članove nadzornog odbora mora posjedovati posebna znanja i iskustva iz oblasti neophodnih za uspješno poslovanje banke (rad u bankarstvu, finansijskim organizacijama i sl.). Član nadzornog odbora treba biti spreman i u mogućnosti da u svakom trenutku posveti dovoljno vremena za ispunjavanje obaveza i odgovornosti iz nadležnosti nadzornog odbora. Osnovni cilj jeste da se uspostavi pouzdan nadzorni odbor koji će biti u mogućnosti da da kvalitetne i relevantne savjete upravi banke i koji će kvalitetno kontrolisati rad uprave banke. Svaki od članova posjeduje specifične vještine potrebne za nadzor i kontrolu poslovanja banke da bi se obezbjedilo sveobuhvatno poznavanje procesa banke.

Članovi uprave su pažljivo birani od strane nadzornog odbora, moraju zadovoljavati uslov lične odgovornosti i pouzdanosti. Potrebno je da imaju teorijska i praktična iskustva u poslovima koji su relevantni za ProCredit banku i poslovni model koji njeguje ProCredit grupa.

Banka podnosi Agenciji zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova Nadzornog odbora i Uprave banke. Banka je dužna podnijeti zahtjev Agenciji za davanje prethodne saglasnosti za izbor i imenovanje pojedinog člana nadzornog odbora odnosno uprave, u slučaju promjene pojedinog člana nadzornog odbora odnosno uprave u toku trajanja mandata.

Po završenoj obradi zahtjeva i priložene dokumentacije, u Agenciji se obavlja intervju sa predloženim kandidatima banke koji ispunjavaju uslove na osnovu priložene dokumentacije za članove nadzornog odbora odnosno uprave banke. Na intervju će se cijiniti kvalifikacije i iskustvo kandidata, poznavanje bankarske regulative i njihova vizija banke.

Odlukom o uslovima i postupku za izdavanje i odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova Nadzornog odbora i uprave banke i ukidanje izdatih saglasnosti koju je donijela Agencija propisani su uslovi i postupak za izdavanje odbijanje izdavanja saglasnosti za izbor odnosno imenovanje članova nadzornog odbora i uprave banke, kao i ukidanje izdatih saglasnosti.

Odbori nadzornog odobra

Nadzorni odbor u pravilu imenuje odbor za reviziju, odbor za naknade, odbor za rizike, odbor za imenovanja i druge odbore.

Međutim, obzirom da Banka nije značajna banka na tržištu Bosne i Hercegovine s obzirom na veličinu, internu organizaciju i vrstu, obim i složenost poslova, samostalni odbori za rizike, imenovanja i naknade nisu imenovani. Nadzorni odbor preuzima funkcije odbora za naknade i odbora za imenovanja, a Odbor za reviziju obavlja funkciju Odbora za rizike.

Red.br.	Ime i prezime člana organa banke	Broj izvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Broj neizvršnih direktorskih funkcija (apsolutno)	Od toga broj izvršnih direktorskih funkcija u grupi	Od toga broj neizvršnih direktorskih funkcija u grupi	Broj direktorskih funkcija u institucijama čija je glavna poslovna aktivnost neprofitne prirode
1	Gian Marco Felice	1	4	1	4	0
2	Wolfgang Bertelsmeier	0	5	0	4	1
3	Igor Anić	1	2	1	2	0
4	Natia Thkalaishvili	1	1	1	1	0

Odbor za imenovanja		Učestalost zasjedanja
1	Funkciju obavlja Nadzorni odbor	Kvartalno
2		
3		
Odbor za rizike		Učestalost zasjedanja
1	Funkciju obavlja Odbor za reviziju	Kvartalno
2		
3		
Odbor za naknade		Učestalost zasjedanja
1	Funkciju obavlja Nadzorni odbor	Kvartalno
2		
3		

Nadzorni odbor imenuje Odbor za reviziju koji ima tri člana od koji jedan aktivno poznaje jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH i ima profesionalno zvanje ovlaštenog revizora, čime je ispunjen uslov iz člana 58. Zakona o bankama.

Članovi Odbora za reviziju		
Red.br.	Ime i prezime	Kratka biografija (ili lokacija na kojoj banka isto objavljuje)
1	Emanuela Caushi	Rođena 1984 godine u Prištini, Kosovo, edukacija: master iz oblasti finansija na Univerzitetu u Tirani Albanija. CIA – certificirani interni revizor. Radno iskustvo: 2007 Opportunity Albanija, Koordinator za kreditne rizike, 2007-2012 Revizor Banka Kombetane Albanija, 2012-do danas Direktor odjela interne revizije ProCredit banka Kosovo.
2	Emilija Spirovska	Rođena 1974. Godine u Nišu, Republika Srbija. Završen ekonomski fakultet Univerziteta u nišu 1997. godine. Radno iskustvo: 1998 – 2001 Optimal doo Srbija, službenik; 2002 – 2003 Micro Finance Bank Srbija, kreditni službenik; 2003 – trenutno, ProCredit Bank Makedonija, rad na pozicijama od direktora filijale, različitih poslovnih odjela, trenutno član uprave.
3	Heiko Buzin	Rođen 1988 godine u Njemačkoj, edukacija: master iz oblasti ekonomije i finansija na Univerzitetu u St. Gallenu Švicarska. Radno iskustvo: 2011 PWC Tax division Mađarska, 2012-2015 Holy Fashion Group, Switzerland, 2017-2020 Commerzbank AG Njemačka na poziciji internog revizora, te od 2020 u ProCredit banci u Njemačkoj kao senior interni revizor.

Odbor za reviziju ujedno obavlja i funkciju Odbora za rizike.

Funkcija intene revizije

Funkcija interne revizije definisana je u Statutu banke kao kontrolna funkcija, u skladu sa članom 9. Zakona o bankama. Nadzorni odbor je usvojio interne akte interne revizije, i to Politiku interne revizije, kojom su definisani su osnovni principi, organizacija, odgovornosti i proces interne revizije, i Standarde interne revizije, koji preciznije definišu aktivnosti i metodologiju rada interne revizije.

Interna revizija predstavlja nezavisno, objektivno uvjerenje i savjetničku aktivnost osmišljenu sa namjerom da obezbijedi dodatnu vrijednost i unaprijedi poslovanje banke kroz primjenu sistematičnog, disciplinovanog pristupa zasnovanog na analizi podataka i procesa. Interna revizija čini dio sistema internih kontrola ProCredit banke, a njeni ciljevi su:

- Ocjena i procjena učinkovitosti upravljanja rizicima, internih kontrola, procesa upravljanja, kao i adekvatnosti svih aktivnosti i procesa općenito, bez obzira na to da li su eksternalizovani ili ne.
- Pomoć organizaciji da ostvari postavljene ciljeve omogućavanjem nezavisnih analiza i preporuka za unaprjeđenje aktivnosti i procesa.

Interna revizija je osnovana kao Odjel interne revizije, koji predstavlja samostalni organizacijski dio Banke odgovoran za reviziju svih rizičnih aktivnosti Banke i kontinuirano praćenje uočenih slabosti do njihovog otklanjanja. Interna revizija je funkcionalno i organizacijski postavljena nezavisno od Upravnog

odbora banke i odgovara direktno Odboru za reviziju i Nadzornom odboru. Nadzorni odbor imenuje Direktora i zaposlenike odjela interne revizije i utvrđuje iznos njihovih naknada.

Direktor odjela interne revizije je **Sandi Šiljak**.

Eksterni revizor

Reviziju finansijskih izvještaja za 2020. godinu vršilo je društvo:

KPMG B-H d.o.o. Sarajevo, Zmaja od Bosne 7, Sarajevo

3. POLITIKE NAKNADA

Praksa naknada i postupak odlučivanja

ProCredit banka je sve bitne informacije u vezi naknada definisala aktima HR Politika, te Politikom i procedurama naknada. Tim aktom su obuhvaćene važeće naknade koje se isplaćuju zaposlenicima banke, njihov iznos u zavisnosti od pozicije zaposlenika u banci, te odgovarajuće mjere koje je banka dužna poduzeti prilikom zapošljavanja i određivanja visine plate zaposlenika u cilju izbjegavanja sukoba interesa.

Politika i procedura je sačinjena uvažavajući standarde predviđene Odlukom o politici i praksi naknada zaposlenicima u banci Agencije za bankarstvo FBiH/RS. Politiku i proceduru naknada usvaja Nadzorni odbor banke, a po dostavljenom prijedlogu od strane Uprave banke.

Informacije o vezi između plate i uspješnosti

Zaposlenik ima pravo na fiksnu novčanu naknadu za obavljeni rad, u skladu sa ugovorom o radu i internim aktima banke. Banka zaposlenicima ne isplaćuje naknade zasnovane na unaprijed definisanim i mjerljivim kriterijima, koje zavise od pojedinačne uspješnosti zaposlenika, poslovne jedinice i banke (varijabilne naknade), čija isplata bi mogla dovesti do preuzimanja rizika koji prelazi nivo prihvatljivog rizika za banku. Dodatno, banka ne isplaćuje u stvarima ili drugom nenovčanom obliku.

Visina plate se određuje Ugovorom o radu, a u okviru rangova ukupnih primanja koji se sastoje od svih primanja zaposlenika koja su propisana zakonom. Rangovi primanja za svaku poziciju slijede standarde rangova plata ProCredit grupacije. Definisani rangovi plata su vezani za radnu poziciju, te promjene plata zavise od napretka zaposlenika i edukacija koje finalizira a utvrđene su u internom aktu.

Naknade zaposlenika ključnih funkcija će se kretati unutar rangova, a Nadzorni odbor određuje naknade nosilaca kontrolnih funkcija.

Izmjene plata se vrše na osnovu prijedloga nadređenog rukovodioca koji se podnosi Komitetu za ljudske resurse, a koji odobrava Uprava banke. U pravilu, za svakog zaposlenika promjena plata može se vršiti maksimalno jednom godišnje i za jedan rang. Izuzetke može odobriti Uprava banke.

Naknade

U sljedećim tabelama banka objavljuje informacije o naknadama zaposlenika po navedenim kriterijima:

Naknade po području poslovanja banke	Iznos
Poslovanje sa stanovništvom	827
Poslovanje sa pravnim licima	274
Podrška poslovanju	1.746
Ukupno	2.847

Naknade po kategorijama zaposlenika	Iznos
Uprava	187
Srednji menadžment	508
Stručni saradnici	1.214
Službenici	1.114
Pomoćno osoblje	11
Ukupno naknade	3.033

	Iznos
Nadzorni odbor	4
Uprava	187
Zaposlenici ključnih funkcija	485
Ukupno	675

Banka nije imala zaposlenika čija godišnja naknada prelazi iznos od sto hiljada BAM-ova.

4. INFORMACIJE O OBUHVATU PRIMJENE REGULATORNIH ZAHTJEVA

ProCredit banka je dio grupe ProCredit banaka, a ProCredit Holding je matična kompanija globalne grupacije ProCredit banaka. ProCredit Holding je 100% vlasnik dionica ProCredit Bank d.d. Sarajevo i konsolidacijski paket grupe se radi na nivou Holdinga i u njegovom sjedištu u Njemačkoj.

Informacije o poslovanju ProCredit Holdinga kao i konsolidovane izvještaje moguće je pronaći na sljedećoj lokaciji:

<https://www.procredit-holding.com/investor-relations/>

ProCredit banka dostavlja izvještaje na mjesečnom nivou za čiju pripremu se koristi MSFI okvir i isti se konsoliduju na 100% nivou sa ProCredit Holding Njemačka.

ProCredit Bank d.d. Sarajevo, nema u svom vlasništvu udjela niti instrumenata vlasništva drugih subjekata u Bosni i Hercegovini niti u drugoj zemlji, tako da ne sačinjava konsolidovane izvještaje niti druge izvještaje koji sadržavaju odnos matičnog ili povezanih društava.

5. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Poslovna strategija i strategija upravljanja rizicima

ProCredit banka je specijalizovana banka u prepoznavanju i zadovoljavanju finansijskih potreba malih i srednjih preduzeća, njihovih vlasnika i poslovnih partnera. Također, se pružaju bankarske usluge fizičkim licima, nudeći jednostavne i lako dostupne štedne i kreditne proizvode. Izražen je fokus na depozitnim poslovima sa fizičkim licima promovišući kulturu štednje. Banka ne nudi kompleksne finansijske proizvode i usluge niti pruža usluge upravljanja imovinom, već se fokusira na jednostavne proizvode u skladu sa zahtjevima naših klijenata.

Banka je posvećena dugoročnoj saradnji sa našim klijentima ohrabrujući dogoročne i održive investicije. U cilju što boljeg pružanja usluga i upoznavanja naših klijenata cilja banke jeste da postane jedina banka klijenta, što promoviramo „house bank“ konceptom.

U skladu sa poslovnom strategijom ProCredit banke, implementirani su mehanizmi upravljanja rizicima koji su adekvatni poslovnom modelu banke.

Strategija upravljanja rizicima se temelji na daljem jačanju i unaprjeđenju pristupa upravljanju rizicima kako se poslovanje Banke razvija i širi. Potpuno razumijevanje ekonomskog ambijenta u kojem Banka posluje i rizičnog profila klijenata predstavlja centralni dio Poslovne strategije i Strategije upravljanja rizicima.

Kultura rizika obuhvata svjesnost uposlenika o rizicima na svim nivoima banke, te odnos i ponašanje zaposlenika prema sistemu upravljanja rizicima. Proces upravljanja rizicima uključuje redovno identifikovanje, procjenjivanje, mjerenje, testiranje otpornosti na stres, ovladavanje i praćenje rizika, kao i izvještavanje nadležnih organa o istim. Sastavni dio kulture je vrlo pažljiv odabir osoblja, i ulaganje značajnih sredstva u obuku zaposlenika da bi se osigurao visok nivo stručne spreme, i prihvaćenost kulture otvorene i transparentne komunikacije.

Ključna komponenta Strategije upravljanja rizicima je valjano dokumentovana i implementirana organizaciona struktura, koja tačno postavlja granice odgovornosti i ovlaštenja za izvještavanje i obezbjeđuje efikasnu komunikaciju u organizaciji. Raspodjela dužnosti i odgovornosti obezbjeđuje primjenu koncepta „tri linije odbrane“ i osigurava nepostojanje praznina u izvještavanju kao i da efikasan nivo upravljačke kontrole doseže sve nivoe Banke i njene različite aktivnosti.

ProCredit banka je uspostavila Odjel za upravljanje rizicima i Odjel za upravljanje kreditnim rizikom, Komitet za upravljanje rizicima i Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) koji održavaju redovne sastanke. Komitet za upravljanje kreditnim rizikom održava sastanke najmanje jednom kvartalno. Banka je uspostavila Komitet za upravljanje operativnim rizikom i Službu za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Nadzorni odbor se obavještava preko Odbora za reviziju najmanje kvartalno o svim relevantnim kretanjima u vezi sa rizicima.

Više informacija u vezi upravljanja značajnim rizicima banka je objavila u revidiranim godišnjim izvještajima pod Bilješkom 6 „Upravljanje finansijskim rizikom“, na stranicama 50-80.

Upravljanje ključnim rizicima

Kreditni rizik

Banka se specijalizira u ispunjavanju zahtjeva malih i srednjih preduzeća, uključujući i njihove vlasnike i partnere. Banka se fokusira na ponudu transparentnih i jednostavnih proizvoda koje traže mala i srednja preduzeća i privatna domaćinstva. Ovaj poslovni model se manifestuje u čvrstoj bilansnoj strukturi Banke koja ne sadrži nijednu spekulativnu stavku, dok se aktiva uglavnom sastoji iz kredita malim i srednjim preduzećima.

Banka je uspostavila „house bank“ koncept, što uključuje ne samo isplatu kredita klijentima već i pružanje cjelovite lepeze finansijskih usluga da bi se zadovoljile njihove poslovne potrebe. Ovim konceptom se ne strukturiraju samo različite vrste kreditnih proizvoda već se postavljaju jasna očekivanja i obaveze klijentu u vezi sa njegovom budućom saradnjom sa Bankom.

Banka pažljivo bira preduzeća čiji je rizični profil u skladu sa poželjnim profilom kojeg je utvrdila Banka. Pored toga, ovim klijentima usluge pruža visoko osposobljeno osoblje čiji je zadatak da temeljito procijeni rizični profil klijenta i sposobnost da se otplati izloženost. Uspostavljanje i održavanje kvalitetnog portfolija kredita je ključni cilj ProCredit banke. To se ostvaruje kroz uspostavljanje bliskih veza sa klijentima sa dugoročnom orijentacijom, intenzivnom analizom njihove sposobnosti zaduživanja i njihovih kolaterala i strogim monitoringom otplate.

Odluka da se obezbijedi finansiranje svakom preduzeću se zasniva na razumijevanju poslovnog modela i rigoroznoj procjeni finansijskih izvještaja. Analizom se uzimaju u obzir i kvalitativni i kvantitativni kriteriji, poput sposobnosti upravljanja, konkurentne pozicije na tržištu, strukture imovine preduzeća i profitabilnost. Redovni monitoring kreditnih izloženosti, a posebno rano otkrivanje povećanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnih izloženosti je inkorporiran u sve procese vezane za kreditiranje, što kao rezultat ima brzu procjenu stepena finansijskih poteškoća sa kojima se klijenti suočavaju. Nakon isplate, svaka pojedinačna izloženost se podvrgava redovnom godišnjem monitoringu.

Da bi se moglo izvršiti objedinjavanje informacija i procijeniti kvalitet cijelog portfolija kredita, potrebne su „zajedničke podatkovne tačke“ bitne za ocjenu rizika za sva mala i srednja preduzeća. Banka je utvrdila indikatore kvaliteta aktive kao kriterije za raspodjelu izloženosti u različite pod-portfolije, što omogućava sistematičniju analizu portfolija. Ovaj pristup kombinuje sve komponente upravljanja kreditnim rizikom (klasifikacija rizika, EWS), koji omogućava Banci da zauzme dinamičan pristup i da utvrdi potencijalna povećanja kreditnog rizika i da blagovremeno interveniše.

Banka redovno, a najmanje jednom godišnje, sprovodi sveobuhvatno testiranje otpornosti na stres za sve značajne rizike za potrebe ICAAP-a, odnosno ILAAP-a. U slučaju značajnije promjene u profilu rizika banke, testiranje otpornosti na stres treba biti provedeno i češće. Opis metodologije i procesa testiranja otpornosti na stres, razvijeni scenariji i korištene metodologije, te upotreba testiranja otpornosti na stres za kreditni rizik detaljno je definisano u poglavlju 8. ove objave.

Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane ProCredit banke uglavnom proizlazi iz čuvanja visoko likvidnih sredstava radi ublažavanja rizika likvidnosti, tj. kao rezervu u slučaju potencijalnog stresa a ne u cilju ostvarivanja profita. Strategija Banke je da ulaže likvidnost na siguran način i da izvrši diversifikaciju izloženosti koliko god je to moguće. Banka radi samo sa pažljivo odabranim bankama i obično zadržava novac kratkoročno. Pored toga, značajan dio izloženosti banke drugim ugovornim stranama se čuva u centralnoj banci u formi obaveznih rezervi. U slučaju velikih izloženosti prema drugim ugovornim stranama na nivou grupacije, ProCredit holding traži osiguranje rizika. Upravljanje rizikom emitenta slijedi iste razumne principe kao i upravljanje rizikom druge ugovorne strane.

U skladu sa principom eksplicitnog suzdržavanja od špekulativnog poslovanja sa ciljem ostvarenja profita, Banka pri procjeni prihvatljivosti drugih ugovorenih strana prioritet dodjeljuje stabilnosti. Iako Banka suradnju ostvaruje samo sa vrlo stabilnim institucijama u OECD državama i članicama ProCredit grupacije, Banka dodatno izloženost prema pojedinačnoj drugoj ugovorenoj strani ograničava na maksimalno 25% od regulatornog kapitala. Rezultati interne procjene rizika druge ugovorne strane u sklopu ICAAP-a su historijski ispod 1% regulatornog kapitala zbog niskog rizika odobranih banka sa kojima Banka ostvaruje suradnju.

Opis metodologije i procesa testiranja otpornosti na stres, razvijeni scenariji i korištene metodologije, te upotreba testiranja otpornosti na stres za rizik druge ugovorne strane detaljno je definisano u poglavlju 8. ove objave.

Koncentracija rizika

Koncentracija rizika predstavlja rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti banke istom ili sličnom izvoru rizika ili istoj ili sličnoj vrsti rizika, a odnosi se na izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, grupi izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i instrumenti kreditne zaštite, uključujući indirektnu izloženost prema pružatelju kreditne zaštite. Rizik koncentracije generalno na nivou Banke je nizak zbog specifičnog poslovnog modela (fokus na male i srednje klijente) te izražene granularnosti kreditnog portfolija po svim aspektima - individualni aspekt po klijentu, sektorska struktura, tip proizvoda (banka nudi jednostavne bankarske proizvode). Navedeni rizik banka smatra nematerijalno značajnim.

Rizik kamatne stope

Rizik kamatne stope u bankovnoj knjizi predstavlja rizik od potencijalne pojave negativnih efekata na finansijski rezultat banke i kapital zasnovan na pozicijama u bankovnoj knjizi usljed promjena kamatnih stopa. Banka nema za cilj da ostvaruje profit špekulacijom na tržištu kamatnih stopa. Ona radije nastoji osigurati da bilansna struktura u pogledu ponovnog određivanja cijena za stavke osjetljive na kamatnu stopu bude adekvatno izbalansirana kod svih dospjeća. Cilj je osigurati što veću usklađenost profila ročnosti aktive i pasive.

Funkcija upravljanja rizicima analizira svaku veliku transakciju po pitanju njenog učešća riziku kamatne stope prije nego ona bude unesena u bilansu ProCredit banke. Izloženost riziku kamatne stope banka izračunava u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankama. Banka se koristi jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Opis metodologije i procesa testiranja otpornosti na stres, razvijeni scenariji i korištene metodologije, te upotreba testiranja otpornosti na stres za rizik kamatne stope detaljno je definisano u poglavlju 8. ove objave.

Devizni rizik

U načelu, banka se ne upušta u vlastito trgovanje i ne ulazi u bilo kakve špekulativne pozicije na deviznom tržištu radi ostvarivanja potencijalnog dodatnog prihoda. Banka nastoji zatvoriti devizne pozicije i obezbjediti da otvorena devizna pozicija ostane i dalje u konzervativnim limitima. Usljed toga je nastali FX rizik nizak. Zbog izloženosti prema stranim valutama i u cilju umanjenja potencijalnog efekta deviznog rizika, Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem upravljanja deviznim rizikom. Praćenje deviznog rizika se vrši na dnevnoj osnovi.

Banka će i dalje upravljati otvorenim deviznim pozicijama unutar uskih limita i time osiguravati nizak devizni rizik. ALCO će i dalje pratiti makroekonomske prilike i ostale eksterne faktore koji utiču na poslovanje Banke radi poduzimanja mjera na minimiziranju FX rizika. Nizak nivo deviznog rizika je posljedica konzervativnog pristupa prema poslovanju sa stranim valutama.

Opis metodologije i procesa testiranja otpornosti na stres, razvijeni scenariji i korištene metodologije, te upotreba testiranja otpornosti na stres za devizni rizik detaljno je definisano u poglavlju 11. ove objave.

Rizik likvidnosti i finansiranja

Rizik likvidnosti finansiranja predstavlja rizik da banka neće moći uspješno ispuniti očekivane i neočekivane postojeće i buduće potrebe za gotovinom, kao i potrebu za kolateralom bez ugrožavanja svakodnevnog poslovanja ili finansijskog rezultata banke.

Cilj ProCredit banke je da finansira najveću stranu pojedinačne komponente na strani aktive svog portfolija kredita lokalno mobiliziranim depozitima stanovništva, zajedno sa raznim drugim izvorima finansiranja. Većina ovih kredita se i dalje isplaćuje u formi dugoročnih kredita na rate. Ovo vodi ka redovnom mjesečnom prilivu gotovine. Finansijska baza ProCredit banke se pokazala stabilnom i dobro diversifikovanom. Banka se fokusira na depozite stanovništva i nastoji diversifikovati svoje izvore finansiranja kao sredstvo za izbjegavanje rizika i optimizirati svoje troškove finansiranja. Banka kroz podršku grupacije je bila u stanju privući finansijska sredstva sa međunarodnih tržišta kapitala posljednih godina. U mjeri u kojoj to dozvoljavaju limiti izloženosti i raspoloživost sredstava, PCH i ProCredit Bank AG Njemačka predstavljaju bitan dodatni izvor finansiranja za ProCredit banku. Likvidnost Banke i rizični profil finansiranja je usljed toga općenito nizak a koncentracije rizika se izbjegavaju.

Upravljanje rizikom likvidnosti ogleda se kroz osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti/adekvatne rezerve likvidnosti u Banci u svakom trenutku, usklađenost sa svim limitima uspostavljenim od strane bankarskih nadzornih tijela, ALCO-a i/ili Komiteta za upravljanje rizicima.

Banka izloženost riziku likvidnosti posmatra različito od drugih materijalno značajnih rizika. Zbog potencijalnih efekata kojeg rizik likvidnosti može imati na Banku, posebna pažnja se posvećuje kontinuiranom praćenju likvidnosti i regularnom stres testiranju kako je definisano u poglavlju 8. ove objave.

Operativni rizik i rizik od prevare

Upravljanje operativnim rizikom predstavlja posebnu oblast u okviru cjelokupnog upravljanja rizicima ProCredit banke. Međutim, procesi upravljanja operativnim rizikom banke su integrisani u svakodnevne aktivnosti upravljanja rizicima a provode se na svim nivoima u cijeloj instituciji.

Proces upravljanja operativnim rizikom se sastoji od identifikacije, evaluacije/kvantifikacije, tretmana, monitoringa, komunikacije i dokumentacije kao i post-kontrole operativnog i rizika od prevare.

Osnovni alati za upravljanje operativnim i rizikom od prevare je baza rizičnih događaja (eng. Risk Event Database, RED), godišnje procjene rizika, analiza scenarija, ključni indikatori rizika (eng. Key Risk Indicators, KRI) i odobravanje novih rizika (eng. New Risk Approvals, NRA).

U svrhu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti Banka provodi mjere redovnog i pojačanog praćenja klijenata, uspostavljenih poslovnih odnosa, računa i transakcija, putem Siron-a i ostalih IT aplikacija, operativnih IT izvještaja i IT stikera.

Banka je organizacionom šemom predvidjela i uspostavila funkciju KUPIT-a koja neposredno odgovara Upravi i Nadzornom odboru banke. Banka je uspostavila interne i eksterne linije izvještavanja o transakcijama, sredstvima, klijentima, podacima, informacijama, kao i dokumentaciju institucijama Bosne i Hercegovine nadležnim za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Cilj Banke je kontinuirano unaprijeđenje upravljanja operativnim rizikom. Smanjenje broja poslovnica, unaprijeđenje upravljanja ljudskim resursima, prelazak na bezgotovničko poslovanje i pojačan fokus na IT sigurnost i obuku uposlenika su omogućili Banci višegodišnji trend smanjenja efekata realizacije operativnog rizika. Opis metodologije i procesa testiranja otpornosti na stres, razvijeni scenariji i korištene metodologije, te upotreba testiranja otpornosti na stres za operativni rizik detaljno je definisano u poglavlju 11. ove objave.

Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja

Poslovni rizik je negativna, neočekivana promjena obima poslovanja i/ili profitnih marži banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnom takmičenju ili ponašanju potrošača na tržištu. Banka u okviru skupine rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja kao materijalno značajnog rizika uključuje i rizik profitabilnosti. Rizik profitabilnosti (rizik zarade) je rizik koji nastaje zbog neodgovarajućeg sistema i raspodjele zarade ili nemogućnosti banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti. Banka vidi rizik profitabilnosti kroz osnovni pokretač finansijskih rezultata banke a to je neto kamatni prihod.

Organizacija funkcije upravljanja rizikom

Ključna komponenta Strategije upravljanja rizicima je valjano dokumentovana i implementirana organizaciona struktura, koja tačno postavlja granice odgovornosti i ovlaštenja za izvještavanje i obezbjeđuje efikasnu komunikaciju u organizaciji. Raspodjela dužnosti i odgovornosti obezbjeđuje primjenu koncepta „tri linije odbrane“ i osigurava nepostojanje praznina u izvještavanju kao i da efikasan nivo upravljačke kontrole doseže sve nivoe Banke i njene različite aktivnosti. Banka je kroz jasnu organizacijsku strukturu definisala odgovornosti i upravljanje pojedinačnim rizicima. Prava, obaveze i odgovornosti su jasno definisane za svaku organizacijsku poziciju. Za svaki organizacijski dio Banke definisani su interni akti u pisanoj, lako razumljivoj i dostupnoj formi za sve uposlenike koji su odgovorni za određene procese. Svi interni akti Banke su usvojene od strane nadležnog organa. Nadzorni Odbor aktivno nadzire proces upravljanja rizicima kroz potrebne preglede i ispitavanja poslovne dokumentacije i izvještaje Banke. Svoju funkciju nadzora, Nadzorni Odbor Banke izvršava i putem saglasnosti na poslovnu politiku Banke, strategiju i politike upravljanja rizicima, strateške ciljeve i odrednice kao i postupke procjenjivanja adekvatnosti internog kapitala i adekvatnosti interne likvidnosti Banke. Odgovornost Uprave Banke se sastoji od predlaganja politika upravljanja rizicima i nadziranja procesa upravljanja rizicima. Operativno upravljanje rizicima je raspoređena na odgovarajuće odjele Banke, primarno Odjel za upravljanje kreditnim rizikom, Odjel za poslovanje sa privredom, Odjel back office poslova i zastupanja u osiguranju. Banka primjenjuje i principe „četiri oka“ i „segregacije dužnosti“ i odgovornost za pridržavanje propisanih limita dodjeljuje paralelno na dva Odjela, te razdvaja odgovornost za postupanje odjela do i uključujući nivo Uprave.

Opšti okvir sistema internih kontrola

Banka je pristupila upravljanju rizicima pridržavajući se principa „tri linije odbrane“, gdje je svaka kontrolna funkcija nezavisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje. Pored odjela, Uprave i Nadzornog odbora, Banka je uspostavila Komitet za upravljanje rizicima, Komitet za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Komitet za upravljanje kreditnim rizikom, Komitet za upravljanje operativnim rizikom, Komitet za upravljanje kreditima u kašnjenju i Komitet za praćenje usklađenosti. Komitet su uspostavljeni da bi se poboljšala koordinacija svih jedinica uključenih u proces upravljanja rizicima. Uprava Banke potvrđuje prijedloge komiteta za izmjene procesa i/ili limita za upravljanja rizicima, u skladu sa ovlaštenjima za izmjene upravljanja rizicima odobrenih Upravi od strane Nadzornog odbora Banke.

Odjel za upravljanje rizicima zadužen je za efikasno utvrđivanje, mjerenje i procjenu rizika kojem je banka/ili bi mogla biti izložena u svakodnevnom poslovanju uzimajući u obzir ciljeve i strategiju banke. Direktor odjela za upravljanje rizicima kroz koordinaciju aktivnosti, procjenu rizika, praćenje i izvještavanje, pridonosi povećanju efikasnosti, boljem predviđanju i optimiziranju raspoloživih sredstava, samim tim jača kulturu upravljanja rizicima u banci. Kroz predlaganje mjera za umanjenje rizika, osigurava pouzdanost i integritet informacija, usklađenost sa politikama, planovima, procedurama, zakonima, čuvanje podataka, efikasnost poslovanja i postizanje postavljenih ciljeva. Nadzorni Odbor banke, na sjednici održanoj 19.januara 2018 godine, imenovao je Direktora Odjela za upravljanje rizicima

za nosioca kontrolne funkcije upravljanja rizicima. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima obavlja poslove i zadatke, te ima prava i obaveze u skladu sa Zakonom o bankama, podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH, kao i drugim primjenjivim propisima.

Pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, kontrolna funkcija upravljanja rizicima u obzir uzima sve rizike kojima je banka izložena, uključujući i kreditne rizike, i dužna je za sačinjavanje analiza rizika koja uključuje utvrđivanje, mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o rizicima kojima je banka izložena ili bi mogla biti izložena. Kontrolna funkcija upravljanja rizicima zadužena je za sveobuhvatno provođenje stres testiranja, kao i provjeru primjene i efikasnosti metoda i postupaka za upravljanje rizicima. Pored navedenog kontrolna funkcija upravljanja rizicima odgovorna je za ispitivanje i ocjenu adekvatnosti i efikasnosti unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja rizicima. Pored redovnih aktivnosti u procesu upravljanja rizicima kontrolna funkcija upravljanja rizicima vrši redovno praćenje, kontrole i izvještavanje o izloženosti rizicima i profilu rizičnosti, na način da svim relevantnim nivoima upravljanja u banci omogući pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka, odnosno sigurno i stabilno poslovanje banke.

Funkcija praćenja usklađenosti obavlja sljedeće poslove:

- a) praćenje usklađenosti poslovanja banke sa Zakonom o bankama, propisima Agencije i drugim propisima i standardima opreznog bankarskog poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, kao i drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banke,
- b) identifikovanje propusta i procjenu rizika kao posljedice neusklađenosti poslovanja banke sa zakonom i drugim propisima, posebno rizika od sprovođenja nadzornih mjera i sankcija Agencije i drugih nadležnih organa, finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik,
- c) savjetovanje uprave banke i drugih odgovornih lica o načinu primjene relevantnih zakona, standarda i pravila, uključujući i informacije o aktuelnostima iz tih područja i
- d) procjenu efekata koje će na poslovanje banke imati izmjena relevantnih propisa.

Formiran je Komitet praćenja usklađenosti koji zasjeda na polugodišnjem nivou, a čiji članovi su osim Uprave i B-1 nosioci funkcija, u zavisnosti od obuhvaćenih tema, ali svakako direktori biznis odjela. Na Komitetu se razmatraju relevantne teme iz prethodnog polugodišta, a primarno, zakonski okvir, statistika i analiza prigovora i procesa iz kojih proistču, procjena rizika novih proizvoda i/ili procesa i drugo. Funkcija praćenja usklađenosti važnu ulogu ima u mjerenju i procjeni rizika što se u najvećoj mjeri odnosi na provođenje procjene rizika kod uvođenja novih procesa, proizvoda ili instrumenata (ppi), pri čemu nosilac funkcije ima pravo uložiti veto na novo-predloženi ppi, ukoliko smatra da isti nije u skladu sa zakonskim okvirom.

Funkcija upravljanja rizicima organizaciono se nalazi u okviru nadležnosti člana uprave koji je zadužen za rizike, uključivo i kreditne, dok se funkcija praćenja usklađenosti nalazi u nadležnosti predsjednika uprave, uz druge odjele i službe koje su po svojoj prirodi funkcije podrške (IT služba, Služba administracije, back Office odjel itd.), a ne operativnog poslovanja i izvora rizika. Iz navedenog se zaključuje da je Banka uspostavila organizacionu strukturu kontrolnih funkcija na način predviđen članom 84. Zakona o bankama, tj. kao nezavisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, odnosno koje kontrolne funkcije prate i nadziru, te na način da se izbjegne sukob interesa.

Odobreni limiti rizika kojima je banka izložena

Na osnovu jednostavnog poslovnog modela Banke i stabilnog profila rizika, banka definiše iznos, odnosno nivo rizika, kojeg banka smatra prihvatljivim da preuzme u svrhu ostvarenja svoje poslovne strategije i ciljeva u postojećem poslovnom okruženju (Apetit za preuzimanje rizika) kao 95% kapaciteta za preuzimanje rizika. Banka svoj interno raspoloživi kapital izjednačava sa ukupnim regulatornim kapitalom i isti definiše kao svoj kapacitet za preuzimanje rizika.

Pri određivanju limita za preuzimanje rizika, Banka primjenjuje dualni sistem. Prvi dio sistema predstavlja limit na ukupan iznos, odnosno nivo rizika, kojeg banka smatra prihvatljivim da preuzme u ukupnom iznosu. Drugi dio dualnog sistema se sastoji od limita za svaki materijalno značajan rizik. Banka za svaki materijalno značajan rizik raspoređuje kapital na osnovu plana poslovanja, planirane izloženosti riziku i stručne procjene očekivanog kretanja tržišta, a koji u ukupnom iznosu ne prelazi 95% definisanog Kapacitet za preuzimanje rizika.

Tip Rizika	Apetit			
	u %	Limit	Upozorenje	Zadovoljava
Kreditni rizik	84,30%	100%	98%-100%	<98%
Rizik druge ugovorne strane	2,60%	100%	95%-100%	<95%
Devizni rizik	1,10%	100%	95%-100%	<95%
Operativni rizik	4,80%	100%	95%-100%	<95%
Rizik kamatne stope	2,50%	100%	95%-100%	<95%
Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja i rizik profitabilnosti	4,70%	100%		
Ukupni Apetit za preuzimanje rizika	100%	100%	95%-100%	<95%

Izvještavanje u procesu upravljanja Rizicima

Banka je na redovnom nivou uspostavila praćenje pokazatelja povezanih sa procesom upravljanja rizicima. Rizici povezani sa kreditnim poslovanjem se prate na mjesečnim i kvartalnim komitetima, pri čemu se razmatraju različiti pokazatelji razvijeni za ocjenu kvalitete portfolia.

Pokazatelji povezani sa likvidonosnim i zahtjevima finansiranja se razmatraju na ALCO komitetima.

Na redovnoj mjesečnoj osnovi kreiraju se, prate i dostavljaju podaci o operativnim rezultatima banke. Na osnovu razmijenjenih informacija i podataka Uprava kao i relevantni odjeli imaju osnovu za donošenje odluka i plana aktivnosti.

6. PODACI I INFORMACIJE O REGULATORNOM KAPITALU

Iznos kapitala

Strateški cilj Banke ogleda se u odgovornostima Nadzornog Odbora da prilikom određivanja obima i strukture kapitala obezbjedi da se raspoloživi kapital ekonomično koristi, kao i da su glavne perspektive poslovnog razvoja uzete u obzir. Nadzorni Odbor banke osigurava i izbjegava prekomjernu kapitalizaciju banke, dok s druge strane, koristi različite kapitalne instrumente kako bi se obezbjedila adekvatna struktura i obim kapitala.

Dionički kapital se može povećavati putem emisije novih dionica ili iz fonda rezervi, a, u skladu sa važećim propisima uz prethodnu saglasnost Agencije. Dividenda se isplaćuje srazmjerno nominalnoj vrijednosti dionica. Dividenda se isplaćuje dioničaru koji je bio na Listi dioničara na dan donošenja odluke o isplati dividende. Odlukom o isplati dividende određuje se iznos dobiti za isplatu dividende, iznos po dionici i rok isplate, s tim da rok isplate mora biti jednak za sve dioničare. Skupština može donijeti odluku o isplati dividende kada je Banka sposobna izvršavati obaveze iz poslovanja i kada je tržišna vrijednost imovine najmanje jednaka iznosu ukupnih godišnjih obaveza Banke, a u skladu sa važećim propisima.

Banka planom poslovanja i planom kapitala nije predvidjela isplatu dividende u narednom periodu. U skladu sa rizičnim profilom banke i održavanjem ciljanog apetita za preuzimanje rizika banka ne planira isplatu dividende nego iz budućeg ostvarenog profita planira jačanje kapitalne osnove kroz zadržanu dobit.

	Kapital	Iznos
1	REGULATORNI KAPITAL	51.054
1.1	OSNOVNI KAPITAL	42.253
1.1.1	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	42.253
1.1.1.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	71.419
1.1.1.2	Zadržana dobit	(28.372)
1.1.1.3	Priznata dobit ili gubitak	
1.1.1.4	Ostale rezerve	228
1.1.1.5	(-) Ostala nematerijalna imovina	(1.014)
1.1.1.6	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane porezne obaveze	
1.1.1.7	(-) Odbici od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuju dodatni osnovni kapital	
1.1.1.8	(-) Odgođena porezna imovina koja se može odbiti i koja ovisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	(29)
1.1.2	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	
1.1.2.1	Instrumenti kapitala koji se priznaju kao dodatni osnovni kapital	
1.1.2.2	(-) Odbici od stavki dopunskog kapitala koji premašuju dopunski kapital	
1.1.2.3	Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital (odbijen u redovnom osnovnom kapitalu)	
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	8.801

1.2.1	Instrumenti kapitala i subordinisani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital	8.801
1.2.2	(-) Dodatni odbici dopunskog kapitala	
1.2.3	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata koji se uključuje u obračun regulatornog kapitala

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata	
Red. br.	Stavka
1	Emitent ProCredit Holding AG & Co. KGaA Frankfurt
1.1	Jedinstvena oznaka 900490128
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2	Priznat na pojedinačnoj / konsolidovanoj osnovi Vlasnik banke je ProCredit Holding sa 100% udjela i vrši se potpuna konsolidacija finansijskih izvještaja kod matice/vlasnika.
3	Vrsta instrumenta Subordinisani dug-pozajmica
4	Iznosi koji se priznaju za potrebe izračuna regulatornog kapitala 8.800
5	Nominalni iznos instrumenta 8.800
5.1	Emisiona cijena -
5.2	Otkupna cijena -
6	Računovodstvena klasifikacija Obaveza - vrednovanje po amortizovanom trošku,
7	Datum izdavanja instrumenta 31. august 2005. godine
8	Instrument sa datumom dospjeća ili bez datuma dospjeća Instrument sa datumom dospjeća
8.1	Inicijalni datum dospjeća 30. decembar 2017. godine, Aneksiran na 30. decembar 2027. godine
9	Opcija kupovine od strane emitenta Ne
9.1	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost -
9.2	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) -

7. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA KAPITALNE ZAHTEJEVE I ADEKVATNOST KAPITALA

Upravljanje kapitalom

ProCredit banka upravlja kapitalom na način da u svakom momentu ima adekvatnu stopu kapitala i da ne prihvata rizike na koje ne može adekvatno odgovoriti kapitalnom pokrivenošću.

Da bi uspješno vršila praćenja kapitalne adekvatnosti razvijeni su različiti pokazatelji za koje su razvijeni i uspostavljeni indikatori ranog upozorenja. Banka vrši izračun indikatora u skladu sa Odlukom o izračunu kapitala Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine vrši se računanje i praćenje propisanih pokazatelja. Odlukom o izračunavanju kapitala banke Agencija je propisala pokazatelje adekvatnosti kao i način računanja istih te formu za izvještavanje.

Uspostavljeni okvir upravljanja kapitalom uključuje:

- Usklađenost sa regulatornim zahtjevima o adekvatnosti kapitala,
- Osiguravanje interne adekvatnosti kapitala,
- Usklađenost sa interno postavljenim zahtjevima kao i osiguravanje dovoljnog nivoa kapitala,
- Adekvatno izvještavanje dioničara u cilju obezbjeđenja dovoljnog nivoa kapitala koji podržava planirano i kontinuirano poslovanje.

Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala

Adekvatnost kapitala			
Red. br.	Stavka	Iznos izloženosti ponderisan rizikom	Kapitalni zahtjevi
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama		
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima		
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora		
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama		
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama		
6	Izloženosti prema institucijama	4.929	591
7	Izloženosti prema privrednim društvima	119.519	14.342
8	Izloženosti prema stanovništvu	24.974	2.997
9	Izloženosti osigurane nekretninama	165.168	19.820
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	686	82
11	Visokorizične izloženosti		
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica		

13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom		
14	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima		
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	63	8
16	Ostale izloženosti	16.627	1.995
17	Ukupni kapitalni zahtjev za kreditni rizik		39.836
18	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/ispоруke		
19	Kapitalni zahtjevi za tržišne rizike		
19.1	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata		
19.2	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja		
19.3	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik		161
19.4	Kapitalni zahtjevi za robni rizik		
20	Kapitalni zahtjev za operativni rizik		2.338
21	Stopa redovnog osnovnog kapitala	12.0%	
22	Stopa osnovnog kapitala	12.0%	
23	Stopa regulatornog kapitala	14.5%	

IZLOŽENOSTI BANKE KREDITNOM RIZIKU

U cilju adekvatne procjene mogućih rizika proisteklih iz kreditnih poslova, banka je definisala pravila i principe kojima se rukovodi u procjeni mogućih umanjenja vrijednosti svih izloženosti. Ovi principi i pravila predstavljaju model procjene potencijalnih kreditnih gubitaka. Također jedan od ciljeva jeste da se kreiraju dostatne rezerve koje će pokriti eventualne kreditne gubitke. Istovremeno definisana pravila su razvijena da budu usaglašena sa zahtjevima Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 (MSFI 9).

Usvojeni model zahtijeva da se potencijalni kreditni gubitci prepoznaju u vremenskom okviru koji će omogućiti poduzimanja određenih koraka na umanjenju efekata realizacije kreditnih rizika. Modelom su predviđena tri statusa izloženosti koja su bazirana na promjenama u kreditnom riziku izloženosti u odnosu na datum inicijalnog priznavanja izloženosti.

Nivo kreditnog rizika I – uključuje izloženosti koja nemaju niti su imala značajan rast kreditnog rizika od momenta priznavanja.

Nivo kreditnog rizika II – uključuje sve izloženosti koje imaju značajan rast kreditnog rizika ali nema objektivnih dokaza o umanjenju vrijednosti izloženosti.

Nivo kreditnog rizika III – uključuje izloženosti kod kojih je uočen objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti na izvještajni datum. Ove izloženosti nalaze se u statusu neizmirenja obaveze.

Događaj koji je definisan kao momenat umanjenja vrijednosti će izazvati izračun umanjenja – ispravke vrijednosti izloženosti.

Znakovi umanjenja vrijednosti potraživanja – banka prikuplja informacije koje upućuju na moguće umanjenje vrijednosti izloženosti. Uobičajeni znakovi umanjenja jesu kašnjenja preko 90 dana, ili drugi događaji koji su definisani kao događaji statusa neizmirivanja obaveze. Drugi događaji koji dovode izloženost u status neizmirenja obaveze su:

- Pokrenut sudski postupak;
- Događaj prevarne radnje;
- Bankrot;
- Kvantitativni i kvalitativni kriteriji na osnovu koji je procijenjeno da izloženost neće moći biti izmirena.

Vanbilansne izloženosti

Pristup određivanja nivoa kreditnih rizika kod vanbilansnih izloženosti prati uspostavljeni model procjene potencijalnih kreditnih gubitaka. Banka je definisala dva principa kojima se osigurava dostatan nivo rezervisanja za moguće kreditne gubitke:

Faktor konverzije: jeste faktor pretvaranja vanbilansne izloženosti u bilansnu, baziran na karakteristikama samog proizvoda i na empirijskim podacima. Izračunati faktor čini osnovu za formiranje rezervi za kreditne gubitke;

Princip kontaminacije: ovim principom se osigurava da se sve izloženosti prema jednoj ugovornoj strani tretiraju istom stopom rezerve ukoliko su na nekom od proizvoda uočeni dokazi umanjenja vrijednosti - neizmirenja obaveze.

Podaci i informacije koji se odnose na izloženost banke kreditnom riziku, uključujući tehnike smanjenja kreditnog rizika i informacije o vanjskim institucijama za procjenu kreditnog rizika – ECAI ili agencijama za kreditiranje izvoza – ECA.

Banka se koristi procjenama rizika urađenim od strane vanjske institucije za procjenu kreditnog rejtinga samo od institucije koje Evropsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržište (ESMA) objavi na svojoj web stranici kao registrovane i certificirane agencije za procjenu kreditnog rizika¹. Banka se koristi kreditnim procjenama tri agencije: Fitch, Moody's i Standard&Poor's. Na osnovu procjene rizika/kreditnog rejtinga objavljenog od navedene tri institucije za procjenu kreditnog rejtinga. Banka prihvata procjenu sa višim ponderom rizika kao relevantni kreditni rejting institucije prema kojoj je

¹ U skladu sa članom 68. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke.

ostvarena izloženost². Ukoliko samo jedna od navedenih institucija objavljuje kreditni rejting za instituciju prema kojoj je ostvarena izloženost. Banka prihvata tu procjenu kao relevantnu procjenu rizika³. Pregled rejtinga institucija kod kojih banka ima izloženosti se mogu naći u revidiranim godišnjim izvještajima pod Bilješkom 19, na stranici 91.

Ukupna i prosječna izloženost banke

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti			
Red. br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	104.144	106.411
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	5.305	2.794
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora		
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama		
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama		
6	Izloženosti prema institucijama	24.599	22.199
7	Izloženosti prema privrednim društvima	359.915	276.065
8	Izloženosti prema stanovništvu	112.944	89.370
9	Izloženosti osigurane nekretninama	248.493	227.726
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.235	3.385
11	Visokorizične izloženosti		
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica		
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom		
14	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima		
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja		
16	Ostale izloženosti	23.371	22.923

² U skladu sa članom 71. tačka e) i tačka f) Odluke o izračunavanju kapitala banke.

³ U skladu sa članom 71. tačka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke.

Geografska podjela izloženosti

Red. br.	Vrsta izloženosti	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Ostale zemlje	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	104.144			104.144
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	5.305			5.305
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora				-
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama				-
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama				-
6	Izloženosti prema institucija	5.132	19.411	56	24.599
7	Izloženosti prema privrednim društvima	359.901		14	359.915
8	Izloženosti prema stanovništvu	112.944			112.944
9	Izloženosti osigurane nekretninama	248.493			248.493
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.235			3.235
11	Visokorizične izloženosti				-
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica				-
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom				-
14	Ime/naziv dioničara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redoslijed po veličini učešća)				-
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja				-
16	Ostale izloženosti	23.176		195	23.371

Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti druge ugovorne strane

Izloženosti prema vrstama djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)										
Red. br.	Izloženosti	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdijevanje el. energijom, gasom, parom i klimatizacija	Gradevinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Ostale uslužne djelatnosti	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama								104.144	104.144
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima								5.305	5.305
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora									-
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama									-
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama									-
6	Izloženosti prema institucijama								24.599	24.599
7	Izloženosti prema privrednim društvima	5.491	80.627	1.009	20.269	56.220	24.689	3.377	168.233	359.915
8	Izloženosti prema stanovništvu	1.263	11.384	359	4.407	17.647	7.927	1.494	68.463	112.944
9	Izloženosti osigurane nekretninama	11.814	72.883	422	16.831	73.927	11.169	14.252	47.196	248.493
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	137	161	-	20	240	20	8	2.649	3.235
11	Visokorizične izloženosti									-
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica									-
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom									-
14	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima									-
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja									-
16	Ostale izloženosti								23.371	23.371

Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane

Preostali rok do dospijeca svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti)						
Red. br.	Kategorija izloženosti	≤ 1 god	> 1 ≤ 5 god	> 5 god	Nije navedeno dospijee	Ukupno
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	104.144				104.144
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima				5.305	5.305
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora					-
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama					-
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama					-
6	Izloženosti prema institucijama	24.599				24.599
7	Izloženosti prema privrednim društvima	83.082	97.783	179.050		359.915
8	Izloženosti prema stanovništvu	40.529	42.980	29.434		112.944
9	Izloženosti osigurane nekretninama	57.989	69.639	120.866		248.493
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	3.235				3.235
11	Visokorizične izloženosti					-
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica					-
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom					-
14	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima					-
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja					-
16	Ostale izloženosti	23.371				23.371

Bruto izloženosti po značajnim privrednim granama

Izloženosti prema značajnoj grani privrede							
Red. br.	Grane privrede	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Ispravke vrijednosti za dospjela nenaplaćena potraživanja	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.022	885	-	-	17.191	141
2	Vađenje ruda i kamena						
3	Prerađivačka industrija	2.415	2.254	504	4	152.048	1.841
4	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija						
5	Snabdijevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine						
6	Građevinarstvo	436	416	22	1	31.920	263
7	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikala	6.402	6.162	833	41	132.413	1.653
8	Saobraćaj i skladištenje	191	171	204	3	35.764	465
9	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	62	54	27	1	18.240	579
10	Informacije i komunikacije						
11	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja						
12	Poslovanje nekretninama						
13	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti						
14	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti						
15	Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje						
16	Obrazovanje						
17	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada						
18	Umjetnost, zabava i rekreacija						
19	Ostale uslužne djelatnosti						
20	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu						
21	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa						
22	Ostalo neraspoređeno	2.004	1.788	195	8	61.379	1.049
23	Ukupno	12.532	11.730	1.785	58	448.956	5.992

Osim gore prikazanih podataka u vezi kreditnog rizika, dodatni podaci su objavljeni i u revidiranim godišnjim izvještajima pod Bilješkom 6.1 Kreditni rizik na stranicama od 52 do 71. pomoću kojih se dodatno može procijeniti risk profil banke.

Promjene u ispravkama vrijednosti tokom perioda

		Ispravke vrijednosti za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza
1	Početno stanje	11.499	1.912
2	Nove ispravke vrijednosti tokom perioda	3.442	7.953
3	Iznos umanjenja ispravki vrijednosti	(3.143)	(3.035)
4	Završno stanje	11.798	6.830

Detaljnije informacije o kretanju ispravke vrijednosti po vrsti finansijske imovine su objavljeni i u revidiranim godišnjim izvještajima pod Bilješkama 19, 20, 21, 25 i 30.

Izloženosti prije i poslije korištenja kreditne zaštite

Prije i poslije korištenja kreditne zaštite					
Red. br.	Kategorija izloženosti	Vrijednost neto izloženosti prije korištenja kreditne zaštite		Vrijednosti neto izloženosti poslije korištenja kreditne zaštite	
		Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1	Izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	104.144		104.144	
2	Izloženosti prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	5.305		8.147	
3	Izloženosti prema subjektima javnog sektora			9.616	
4	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama			73.129	
5	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama				
6	Izloženosti prema institucijama	24.599		24.599	
7	Izloženosti prema privrednim društvima	359.915		280.453	
8	Izloženosti prema stanovništvu	112.945		99.642	
9	Izloženosti osigurane nekretninama	248.493		248.493	
10	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza		3.235		3.114
11	Visokorizične izloženosti				
12	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica				
13	Izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom				
14	Izloženosti u obliku udjela ili dionica u investicionim fondovima				
15	Izloženosti na osnovu vlasničkih ulaganja	63		63	
16	Ostale izloženosti	23.370		30.669	

8. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA ZAŠTITNE SLOJEVE KAPITALA

Banka je u obavezi održavati zaštitni sloj u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Banka na 31.12.2020. godine nije imala propisanu obavezu održavanja protucikličnog sloja niti zaštitnog sloja za sistemski značajne banke.

U skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica izazvanih COVID-19 i do okončanaj započetog procesa dokapitalizacije dobila saglasnost regulatora za korištenje zaštitnog sloja. Informacije su objavljene i u revidiranim godišnjim izvještajima u bilješci 2 na strani 29.

9. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA STOPU FINANSIJSKE POLUGE

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10% u skladu s članom 37.stav (8) točka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke	20.613
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20% u skladu s članom 37.stav (8) točka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke	8.728
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50% u skladu s članom 37.stav (8) točka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke	12.124
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100 % u skladu s članom 37. stav (8) točka d) Odluke o izračunavanju kapitala banke	49
Ostala imovina	609.045
(-) Iznos odbitnih stavki aktive – osnovni kapital – skladu sa članom 37.stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banaka	(1.043)
Izloženosti stope finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav (4) Odluke o izračunavanju kapitala banaka	649.516
Kapital	
Osnovni kapital – u skladu sa članom 37. stav (3) Odluke o izračunavanju kapitala banke	42.253
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge – u skladu sa članom 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke	6.5%

Pregled stavki uključenih prilikom utvrđivanja ukupne izloženosti banke, koja predstavlja nazivnik prilikom izračuna finansijske poluge

Pregled stavki uključenih prilikom utvrđivanja ukupne izloženosti banke	Stanje na 31. decembar 2020.
<i>Vanbilansne izloženosti:</i>	
Odobrene garancije	40.160
Odobreni akreditivi	84
Odobrena zaduženja po tekućem računu (neopozivi)	28.055
Odobrene kreditne linije (opozivi)	13.768
Odobreni, neisplaćeni plasmani iz okvirnih ugovora	192.412
Ukupna aktiva banke, neto	609.045
<i>Iznos odbitnih stavki:</i>	
Knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine banke	(1.014)
Odgodena poreska imovina	(29)

Najznačajnije izmjene u faktorima koji su bitni za izračun finansijske poluge na 31.12.2020, u odnosu na kraj prethodne poslovne godine jeste značajan rast ukupne aktive banke, i to u dijelu datih kredita. Te je također u izračun uključen i dio odobrenih, a neiskorištenih plasmana iz okvirnih ugovora, što je reflektovano na povećanju iznosa pod kategorijom „Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10%“.

10. PODACI I INFORMACIJE KOJE SE ODNOSE NA LIKVIDONOSNE ZAHTEJEVE

ProCredit banka osigurava odgovarajuću strategiju, dokumente, procedure i procese za identifikaciju, mjerenje, upravljanje i praćenje rizika likvidnosti, kako bi se osiguralo da banka u svakom trenutku može uspješno ispuniti tekuće ili buduće obaveze u cjelosti i na vrijeme. Strategija za upravljanje rizikom likvidnosti definiše ciljeve i principe u preuzimanju rizika likvidnosti i upravljanja istim. Strategija za upravljanje rizikom likvidnosti predstavlja sastavni dio sveobuhvatne Strategije upravljanja rizicima u Banci. Ključni principi upravljanja rizikom likvidnosti ogledaju se kroz osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti. Unutar Programa Banke za upravljanje rizikom likvidnosti Banka utvrđuje, procjenjuje, tretira, prati i obavještava o svom riziku likvidnosti i riziku finansiranja.

Upravljanje rizikom likvidnosti je osnovna odgovornost ALCO-a, Komiteta za upravljanje rizicima i Odjela za upravljanje rizicima. Provedba strategije i ostalih internih akata o upravljanju rizikom likvidnosti je odgovornost stručnog saradnika za sredstva i Odjela za upravljanje rizicima, pod nadzorom Uprave. Upravljanje rizikom likvidnosti ogleda se kroz osiguranje odgovarajućeg nivoa likvidnosti/adekvatne rezerve likvidnosti u banci u svakom trenutku, usklađenost sa svim limitima uspostavljenim od strane bankarskih nadzornih tijela, ALCO-a banke i/ili Komiteta za upravljanje rizicima. Stručni saradnik za sredstva osigurava provedbu plana finansiranja, te u okviru sistema ranog upozorenja prati ključne događaje u finansijskom sektoru. U skladu sa konzervativnom sklonošću preuzimanju rizika, kao i u skladu sa politikom Grupe, Banka usvaja konzervativne prakse za upravljanje rizikom likvidnosti i održava nivo likvidnih sredstava na adekvatnom nivou. Osnovni cilj upravljanja likvidnošću jeste osigurati da banka ima dovoljno sredstava uz razumne troškove kako bi izvršavala sve obaveze, za očekivane i neočekivane odlive, uključujući planirani rast aktive banke.

Banka mjeri rizik likvidnosti koristeći analizu jaza, indikator dovoljne likvidnosti (SLI), kao i Koeficijent pokrića likvidnosti – LCR, u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti propisanom od strane Agencije za bankarstvo FBiH. Pored toga, indikatori ranog upozorenja su definisani Programom za upravljanje rizikom likvidnosti i kontinuirano se prate.

Pored toga, idiosinkratični, tržišni i kombinovani stres testovi se sprovode na mjesečnoj osnovi kao osnovni dio upravljanja rizicima kako bi se osigurala da ProCredit Banka zadržava dovoljno likvidnih

sredstava za ispunjavanje svojih obaveza, čak i u teškim vremenima. Osim toga, Banka ima razrađen Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve kao i Plan likvidnosti i plan izvora finansiranja.

Dodatne informacije u vezi upravljanja rizikom likvidnosti mogu se pronaći u revidiranim godišnjim izvještajima u Bilješki 6.3 „Rizik likvidnosti i finansiranja“ na stranicama 75 do 77.

Koeficijent pokriva likvidnosti – LCR

Obrazac LCR		
Red. br.	Stavka	Iznos
1	Zaštitni sloj likvidnosti	62.792
2	Neto likvidnosni odlivi	26.043
3	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	241%
Zaštitni sloj likvidnosti		
4	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođen	62.792
5	Odlivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1a isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	-
6	Prilivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	-
7	Obezbijedeći odlivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
8	Obezbijedeći prilivi novca koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
9	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	62.792
10	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, neprilagođena	-
11	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	-
12	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	-
13	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "prije primjene gornje granice"	-
14	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta "nakon primjene gornje granice"	-
15	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta	-
16	Vrijednost imovine nivoa 2a, neprilagođena	-
17	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
18	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
19	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "prije primjene gornje granice"	-
20	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a "nakon primjene gornje granice"	-
21	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2a	-
22	Vrijednost imovine nivoa 2b, neprilagođena	-
23	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
24	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b koji dospijevaju u roku od 30 dana	-
25	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "prije primjene gornje granice"	-

26	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b "nakon primjene gornje granice"	-
27	"Iznos viška likvidne imovine" nivoa 2b	-
28	Iznos viška likvidne imovine	-
29	Zaštitni sloj likvidnosti	62.792
Neto likvidnosni odlivi		
30	Ukupni odlivi	59.492
31	Ime/naziv dioničara koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu (redosljed po veličini učešća)	
32	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	33.449
33	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	
34	Smanjenje za prilive na koje se primjenjuje gornja granica od 75 %	33.449
35	Neto likvidnosni odliv	26.043

11. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA

Na 31.12.2020. godine banka ima evidentiranu izloženost vlasničkih ulaganja u iznosu od 5.065 hiljada BAM.

U nastavku Banka objavljuje tabelarni prikaz vlasničkih ulaganja po vrsti ulaganja:

Vrsta ulaganja	Pozicija u bilansu stanja	Datum sticanja	Datum dospjeća	Klasifikacija prema MSFI 9	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Zemlja porijekla/sjedišta emitenta
Dionice	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	2003	N/A	FVOCI	63,3	63,3	Belgija
Trezorski zapisi	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	1.7.2020	30.6.2021	AT	5.001,2		Bosna i Hercegovina

- a) Ulaganje u Vlasničke dionice stečene su uključivanjem banke u s.w.i.f.t sistem, ulaganje se vrijednuje po fer vrijednosti i isto nema aktivno kotiranje na berzi. Fer vrijednost nekotirajućih instrumenata procjenjuje se primjenom odgovarajućeg omjera cijene i mogućeg novčanog toka koji odražava specifičnu poziciju i okolnosti izdatelja.
- b) Banka ima ulaganja u kratkoročne instrumente izdate od Federacije BiH, stečene u cilju upravljanja likvidnošću banke. Inicijalno stečene po fer vrijednosti i klasifikovane kao imovina koja se drži do dospjeća po amortizovanom trošku. Banka je uradila korekciju načina vrednovanja te su instrumenti tokom 2021. godine reklasifikovani na način da odražavaju osnovni motiv sticanja, upravljanje likvidnošću. Način vrednovanja je promijenjen na fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Očekivana zarada po isteku roka državanja iznosi 7,4 hiljade BAM. Zbog nematerijalnih efekata banka izmjene posmatra unaprijed i nisu rađene korekcije stanja na 31.2.2020.

12. UPRAVLJANJE KAMATNIH RIZIKOM

Osnovni principi i standardi upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi uspostavljeni su Programom upravljanja rizikom kamatne stope, preciznije govoreći, njegovim sastavnim dijelovima: Politikom upravljanja rizikom kamatne stope i Procedurom upravljanja rizikom kamatne stope. Programom upravljanja rizikom kamatne stope banka je definisala osnovne odrednice i postulate koji se odnose na upravljanje rizikom kamatne stope te, generalno govoreći, značaj rizika kamatne stope u odnosu na rizični profil Banke.

Glavni cilj i ideja Banke nije da ostvari dobit kroz spekulacije na tržištu kamatne stope. Njen je cilj osigurati da je njena struktura kamatne stope dovoljno balansirana, kroz sva dospijeća po redoslijedu. Cilj je ostati u okvirima definisanim Programom upravljanja rizikom kamatne stope što Banka postiže usklađivanjem profila promjene kamatne stope između aktive i pasive. Imajući u vidu činjenicu da Banka ima primarnu odgovornost za identifikovanje, procjenu, postupanje, praćenje i obavještanje o rizicima koji potiču od događaja u eksternom makroekonomskom, regulatornom i internom okruženju, organizaciona struktura te nadležnosti i ovlaštenja koje iz toga proizilaze predstavljaju značajnu komponentu procesa upravljanja rizikom kamatne stope. U tom pogledu banka je uspostavila standarde koje koristiti za utvrđivanje, procjenu, upravljanje, praćenje i obavještanje o riziku kamatne stope.

Banka također izračunava izloženost kamatnom riziku u bankarskoj knjizi u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi Agencije za bankarstvo FBiH. Banka se koristi jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona kao što je propisano u Odluci o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 procentnih/baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu. Izvještajem banka obuhvata sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa. Izvještaj o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi banka sastavlja po značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Banka sastavlja i dostavlja izvještaj o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi na kvartalnoj osnovi u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

Ukupna neto ponderisana pozicija bankarske knjige izražava se u apsolutnom iznosu i predstavlja promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige banke, koja je nastala kao rezultat primjene standardnog kamatnog šoka.

Br.	Stavka	Iznos
1	NETO PONDERISANA POZICIJA PO VALUTI - BAM	(867)
2	NETO PONDERISANA POZICIJA PO VALUTI - EUR	(3.497)
3	NETO PONDERISANA POZICIJA PO VALUTI - USD	-
4	NETO PONDERISANA POZICIJA PO VALUTI - Ostale	(81)
	PROMJENA EKONOMSKE VRIJEDNOSTI	(4.445)
	REGULATORNI KAPITAL	51.054
	(PROMJENE EKONOMSKE VRIJEDNOSTI/REGULATORNI KAPITAL)*100	(8.71%)

Radi adekvatnije procjene risk profila banke. dodatne informacije u vezi upravljanja tržišnim rizicima su objavljeni u revidiranim godišnjim izvještajima u Bilješki 6.2 „Tržišni rizici“ na stranici 64.

13. INTERNI PROCES PROCJENE ADEKVATNOSTI KAPITALA I INTERNI PROCES PROCJENE ADEKVATNOSTI LIKVIDNOSTI (ICAAP ILAAP)

Banka je Metodologijom internog procesa procjene adekvatnosti kapitala i internog procesa procjene adekvatnosti likvidnosti, u daljem tekstu ICAAP i ILAAP, definisala obaveze u pogledu provođenja postupaka internog procesa procjene adekvatnosti kapitala u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH kojim se reguliše upravljanje rizicima u Banci.

Metodologija ICAAP-a i ILAAP-a i pretpostavke korištene u Metodologiji usvojene su od strane Nadzornog odbora Banke. Navedeni dokument definiše metodologiju procesa stres testiranja koji Banka koristi za potrebe ICAAP-a i ILAAP-a. Banka provodi stres testiranje za potrebe ICAAP-a i ILAAP-a minimalno jednom godišnje u okviru Programa testiranja otpornosti na stres. Informacije o stres testiranju prikazane su u tabeli niže.

RIZIK	OPIS	PRETPOSTAVKE
Kreditni rizik	Interni model prema odgovarajućim stopama gubitka	Nivou pouzdanosti 99.8%
Rizik druge ugovorne strane	Interni model – rejting povezan sa vjerovatnoćom migracije rejtinga i	Stres finansijskog tržišta: Rejtinzi banaka se spuštaju dva nivoa Fiskalni stres:

	vjerovatnoćom default-a, dva scenarija, stres finansijskog tržišta i fiskalni stres	Rejtinzi države se spuštaju 2 nivoa te primjenjuju kao rejtinzi banaka
Devizni rizik	VaR	Nivou pouzdanosti 99,8%
Operativni rizici	Analiza vjerovatnoće broja događaja i vjerovatnoće gubitka po događaju	Nivou pouzdanosti 99,8%
Kamatni rizik	Interni model – jednostavni pristup prilagođen za specifičnosti banke pri izračunu modificovanog trajanja i kamatnog šoka	Kamatni šokovi zasnovani na historijskim promjenama kamatne stope sa stepenom pouzdanosti 99,8%
Rizik likvidnosti	Interni i eksterni faktori	Simulacija produženog stresa tržišta
Rizik finansiranja likvidnosti	Interni model koeficijenta pokrića likvidnosti	Simulacija koeficijenta pokrića likvidnosti zasnovana na internim stopama odliva i priliva

ICAAP

ProCredit banka se suočava sa različitim rizicima koji su rezultat njenih poslovnih aktivnosti. Tim rizicima banka upravlja na odgovarajući način, a u skladu sa značajem koji imaju za Banku. Katalog rizika je instrument kojim se izračunava materijalnost rizika kojima je Banka izložena, kako bi se prikazao sveukupan rizični profil Banke. Katalog rizika predstavlja osnovu sistema za upravljanje rizicima Banke i sastoji se od uvodnog dokumenta i posebne tabele kataloga rizika. Uvodni dokument daje pregled opšteg okvira kataloga rizika, odgovornosti i koraka koji treba da budu preduzeti kako bi se došlo do procjene pojedinačnih kategorija rizika. Katalog rizika daje pregled svih potencijalnih rizika i procjene njihovog značaja za Banku. Prilikom utvrđivanja materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena, a koji će biti uključeni u interni proces procjene adekvatnosti kapitala, uzimaju se u obzir vrsta, obim, i složenost poslovanja, kao i specifičnost tržišta na kojima Banka posluje. Također, u obzir se uzima i prethodno iskustvo u upravljanju rizicima u Banci i ProCredit grupi, kao i historijski podaci o ostvarenim negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Banke. Katalog rizika predmet je diskusije relevantnih organa banke, uključujući Upravu banke i Nadzorni Odbor banke. Prilikom mjerenja rizika u okviru ICAAP-a, polazi se od postojećih pristupa koji se primjenjuju u okviru Stuba I i na bazi prethodnog iskustva i saglasno obimu, složenosti i rizičnom profilu banke, sprovodi se njihova modifikacija, kako bi se iskazali efekti potcenjenosti minimalnog kapitalnog zahtjeva iz Stuba I. U slučaju da se radi o rizicima za koje se ne obračunavaju minimalni kapitalni zahtjevi i koji nisu u vezi sa rizicima iz Stuba I, primjenjuju se interni pristupi za koje postoji historija podataka i relevantni izvori podataka, kako bi pouzdanost u rezultatima bila adekvatna.

Banka materijalno značajnim rizicima za koje vrši obračun internog kapitala smatra:

- **Kreditni rizik**

Kreditni rizik je osnovni rizik sa kojim se Banka suočava, odnosno koji preuzima u svom poslovanju, i obzirom da može imati značajan utjecaj na finansijski rezultat i kapital ili likvidnost Banke smatra se materijalno značajnim. U okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala, Banka će za kreditni rizik vršiti obračun regulatornog kapitalnog zahtjeva u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (standardizovani pristup), a pored toga Banka će internim modelom obračunavati interni kapitalni zahtjev za kreditni rizik i porediti ga sa regulatornim kapitalnim zahtjevom u cilju izbjegavanja moguće podcjenjenosti kreditnog rizika uslijed primjene standardizovanog pristupa. Također, Banka će raditi stres test za kreditni rizik u cilju izbjegavanja moguće podcjenjenosti kreditnog rizika uslijed primjene standardizovanog pristupa u uslovima krize. U svrhu utvrđivanja internih kapitalnih zahtjeva za koncentracijski rizik Banka koristi izračun indeksa sektorske koncentracije - HHI ili indeks individualne koncentracije - HHII.

Banka moguću potcjenjenost kreditnog rizika uslijed primjene standardizovanog pristupa izračunavati putem internog modela prema odgovarajućim stopama gubitka na nivou pouzdanosti od 95%. Iako nivo pouzdanosti od 95% koji se primjenjuje u standardnom scenariju za kreditni rizik već pokriva u značajnoj mjeri slučajevne historijski gubitaka, banka će provoditi stres scenario za kreditni rizik. U pogledu stres scenarija, nivo pouzdanosti stopa gubitka povećan je na 99,8%. U ovom slučaju određene su stope gubitka na osnovu stope pouzdanosti od 99,8% uključujući i godine svjetske ekonomske krize. Faktor za koji se pogoršao kvantil od 99,8% za cijeli period (uključujući krizne godine nakon 2009. godine) u poređenju sa kvantilom od 99,8% za zapažanja do 2009. godine definisan je kao „faktor najgoreg slučaja” i uzima u obzir relativno povećanje stope kašnjenja uslijed globalne finansijske krize nakon 2008. godine koja je veoma ozbiljno pogodila makroekonomsku situaciju u Bosni i Hercegovini, Balkanskom regionu i Eurozoni kao najvažnijeg vanjskotrgovinskog partnera u pogledu pada bruto društvenog proizvoda, značajnog rasta nezaposlenosti i krize javnog duga odnosno samog bankarskog sektora, te se može smatrati scenarijom najgoreg slučaja.

- **Rizik druge ugovorne strane**

Banka u okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala za rizik druge ugovorne strane (uključujući rizik izdavaoca) vrši obračun regulatornih kapitalnih zahtjeva u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke (standardizovani pristup), a internim modelom (koji uključuje stres test) obračunava interni kapitalni zahtjev. Banka kapitalne zahtjeve koji su rezultat internog procesa procjene adekvatnosti kapitala poredi sa regulatornim kapitalnim zahtjevima u cilju izbjegavanja moguće potcjenjenosti ovog rizika uslijed primjene standardizovanog pristupa i u uslovima krize.

Iznos internog kapitalnog zahtjeva koji je potreban za pokriće rizika druge ugovorne strane (uključujući rizik izdavaoca) Banke prema internom modelu izračunava se na osnovu obima izloženosti koji je prilagođen rizicima tj. iznosa koji Banka potencijalno može da izgubi i ročnosti izloženosti. Izloženost u koju je ukalkulisan rizik (risk-adjusted exposure RAE) se izračunava množenjem izloženosti jednogodišnjom naglašenom vjerovatnoćom nastupanja statusa neizmirenja obaveza, preostalom ročnošću i gubitkom uslijed nastupanja statusa neizmirenja obaveza. U okviru stres scenarija za rizik druge

ugovorne strane svi rejtinzi banke se spuštaju dva nivoa niže zbog povećanog rizika druge ugovorne strane. Ukoliko druga ugovorna strana/matično društvo ne posjeduje rejting, a umjesto toga je primijenjena gornja granica zemlje minus dva nivoa, u tom slučaju odbija se samo jedan nivo.

- **Devizni rizik**

Banka je u okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala procijenila devizni rizik materijalno značajan, te za isti obračunava interni kapitalni zahtjev. Banka kapitalne zahtjeve koji su rezultat internog procesa procjene adekvatnosti kapitala poredi sa regulatornim kapitalnim zahtjevima u cilju izbjegavanja moguće potcijenjenosti ovog rizika uslijed primjene standardizovanog pristupa. Interni kapitalni zahtjev potreban za pokriće valutnog rizika računa se na način da se svaka otvorena devizna pozicija pomnoži svojim odgovarajućim kursnim šokom, a ti se rezultati zbrajaju, tj. pozitivni i negativni uticaj se netira. Na ovaj način dobija se pregled uticaja na finansijski rezultat banke za svaki radni dan u posmatranom historijskom periodu i jednostavnom VaR analizom određuje se maksimalni historijski iznos pri nivou povjerenja od 95%.

U okviru stres scenarija za devizni rizik, banka pomjera stepen povjerenja sa 95% na 99,8%.

- **Operativni rizik**

Banka je u okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala procijenila operativni rizik kao materijalno značajan, te za isti obračunava interni kapitalni zahtjev u skladu sa internim modelom banke. Banka kapitalni zahtjev koji je rezultat internog procesa procjene adekvatnosti kapitala poredi sa regulatornim kapitalnim zahtjevom u cilju izbjegavanja moguće potcijenjenosti ovog rizika uslijed primjene jednostavnog pristupa. Reputacijski rizik kao podkategorija operativnog rizika se za potrebe interne procjene adekvatnosti likvidnosti Banka posmatra kao posebno izdvojen materijalno značajan rizik.

U okviru stres scenarija za operativni rizik, odnosno obračuna internog kapitalnog zahtjeva potrebnog za pokriće operativnog rizika, Banka vrši testiranje na osnovu historijskih podataka o broju događaja tokom jedne godine i bruto izloženosti riziku, procjenjuje se broj događaja i iznos bruto izloženosti riziku sa stepenom pouzdanosti od 99,8%. Na osnovu navedenih podataka procjenjuje se očekivani iznos bruto izloženosti operativnom riziku. Ukupn iznos izloženosti riziku je pod utjecajem stresa za faktor pomjeranja, koji predstavljaju povećanje za 20%, 50%, 80% i 100%. Na izračunati iznos bruto izloženosti riziku se dodaju potencijalne obaveze koje proizilaze iz sudskih sporova u skladu sa stručnom procjenom o potencijalnom gubitku.

- **Rizik kamatne stope**

Izloženost riziku kamatne stope banka izračunava u skladu sa Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankama. Banka se koristi jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Za potrebe jednostavnog izračuna promjene ekonomske

vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva i bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u 13 vremenskih zona. Ponderi se baziraju na procijenjenom standardnom kamatnom šoku od 200 procentnih/baznih poena tokom vremena i procijenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu.

Za izračun stres scenarija za rizik kamatne stope, Banka koristi dva pristupa i kao kapitalni zahtjev usvaja veći iznos. Prvi pristup je baziran na promjeni ekonomske vrijednosti bankarske knjige. Banka se koristi internim modelom baziranom na modifikiranju jednostavnog pristupa definisanog Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, uzimajući u obzir interne karakteristike banke pri određivanju izloženosti riziku. Kroz drugi pristup, banka izračunava uticaj promjene kamatnih stopa na neto kamatni prihod na osnovu interne metodologije mjerenja. Izračun uticaja kamatnog rizika u bankarskoj knjizi na neto kamatni prihod se vrši primjenom modifikiranog standardnog pristupa i obuhvata sve bilansne i vanbilansne stavke koje se smatraju kamatno osjetljivim za potrebe izračunavanja izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi. Banka izračunava uticaj promjene kamatnih stopa na neto kamatni prihod za bilansne stavke sa dospjećem do 12 mjeseci.

Na osnovu promjene nivoa kamatnih stopa za svaku pojedinačnu vremensku zonu i poziciju određuje se maksimalna promjena kamatne stope sa nivom pouzdanosti od 99,8% da neće doći do veće promjene kamatne stope.

Banka ostalim materijalno značajnim rizicima koji se ne mogu precizno kvantifikovati smatra:

- **Rizik poslovnog i makroekonomskog okruženja**

Poslovni rizik je negativna, neočekivana promjena obima poslovanja i/ili profitinih marži banke koja može dovesti do značajnih gubitaka i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnom takmičenju ili ponašanju potrošača na tržištu. Banka u okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala povezuje poslovni rizik sa rizikom profitabilnosti i isti procjenjuje kao materijalno značajan rizik za koji banka izdvaja 5% od regulatornog kapitala. Banka u okviru rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja kao materijalno značajnog rizika uključuje i rizik profitabilnosti koji se realizuje kao posljedica realizacije rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja. Rizik profitabilnosti (rizik zarade) je rizik koji nastaje zbog neodgovarajućeg sistema i raspodjele zarade ili nemogućnosti banke da osigura odgovarajući, stabilni i održivi nivo profitabilnosti. Banka vidi rizik profitabilnosti kroz osnovni pokretač finansijskih rezultata banke a to je neto kamatni prihod. Banka kroz interni proces procjene adekvatnosti kapitala ocjenjuje rizik profitabilnosti kao materijalno značajan. Međutim, obzirom da je rizik profitabilnosti nastaje kao direktna posljedica rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja. Banka rizik profitabilnosti kvantifikuje u okviru kategorije rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja kroz izdvajanje 5% od ukupnog regulatornog kapitala banke. Efekti na profitabilnost koji proizilaze iz realizacije ostalih materijalno značajnih rizika kvantifikovani su kroz kapitalne zahtjeve za svaki pojedinačni materijalno značajan rizik.

- Rizik likvidnosti

Banka smatra rizik likvidnosti kao materijalno značajan rizik u okviru internog procesa procjene adekvatnosti kapitala. Zbog specifične priorode rizika, Banka smatra da trošak likvidnosti u slučaju ostvarenja rizika likvidnosti izvora sredstava ili otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu može da dostigne značajan nivo koji može potpuno da iscrpi kapitalnu osnovu banke, zbog visokih troškova likvidnosti koji će ugroziti profitabilnost banke. U skladu sa navedenim izvodi se zaključak da nijedna kapitalna pozicija ne može efikasno da podrži tako ozbiljne događaje stoga Banka smatra da nije svrishodno dodatno izdvajanje kapitala za ovu vrstu rizika.

ProCredit banka se suočava sa različitim rizicima koji su rezultat njenih poslovnih aktivnosti. Tim rizicima banka upravlja na odgovarajući način, a u skladu sa značajem koji imaju za Banku. Katalog rizika je instrument koji treba da identifikuje materijalnost rizika kojima je Banka izložena, kako bi se prikazao sveukupan rizični profil Banke. Katalog rizika predstavlja osnovu sistema za upravljanje rizicima Banke i sastoji se od uvodnog dokumenta i posebne tabele kataloga rizika. Uvodni dokument daje pregled opšteg okvira kataloga rizika, odgovornosti i koraka koji treba da budu preduzeti kako bi se došlo do procjene pojedinačnih kategorija rizika. Katalog rizika daje pregled svih potencijalnih rizika i procjenu njihovog značaja za Banku. Prilikom utvrđivanja materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena, a koji će biti uključeni u interni proces procjene adekvatnosti kapitala, uzimaju se u obzir vrsta, obim, i složenost poslovanja, kao i specifičnost tržišta na kojima Banka posluje. Također, u obzir se uzima i prethodno iskustvo u upravljanju rizicima u Banci i ProCredit grupi, kao i historijski podaci o ostvarenim negativnim efektima na finansijski rezultat i kapital Banke. Katalog rizika predmet je diskusije relevantnih organa banke, uključujući Upravu banke i Nadzorni Odbor banke. Prilikom mjerenja rizika u okviru ICAAP-a, polazi se od postojećih pristupa koji se primjenjuju u okviru Stuba I i na bazi prethodnog iskustva i saglasno obimu, složenosti i rizičnom profilu banke, sprovodi se njihova modifikacija, kako bi se iskazali efekti potcenjenosti minimalnog kapitalnog zahtjeva iz Stuba I. U slučaju da se radi o rizicima za koje se ne obračunavaju minimalni kapitalni zahtjevi i koji nisu u vezi sa rizicima iz Stuba I, primjenjuju se interni pristupi za koje postoji historija podataka i relevantni izvori podataka, kako bi pouzdanost u rezultatima bila adekvatna.

ILAAP

Banka je definisala pristup upravljanju rizikom likvidnosti Strategijom upravljanja rizicima i Programom upravljanja rizikom likvidnosti. ILAAP predstavlja bitan element cjelokupne strategije i procesa upravljanja likvidnošću Banke. Banka je Programom upravljanja rizikom likvidnosti definisale procese za kontinuirano praćenje stanja likvidnosti Banke, i potrebne likvidnosti za usklađenost sa regulatornim i finansijskim propisima, kao i zadovoljavanje budućih potreba vezanih za sadašnje i planirane potrebe Banke. Banka na dnevnoj osnovi izračunava stanje likvidnosti i radi detaljno ažuriranje projekcija kako bi se na vrijeme uočile tendencije i eventualna odstupanja od planiranih okvira. U toku 2020 Banka nije imala odstupanja za definisane pokazatelje u odnosu na regulatorne i interne limite.

Odjel za upravljanje rizicima redovno, a najmanje jednom godišnje, provjerava i preispituje interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti, i predlaže promjene procesa ALCO-u i na odgovarajući način prilagođava taj proces. Pored redovne godišnje provjere procesa, Banka preispituje i prilagođava taj proces kad god je izložena novim rizicima i značajnim promjenama, kako u svojim strateškim opredjeljenima i operativnim planovima, tako i u spoljnom okruženju. Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti Banke predmet je i unutrašnje revizije banke. Prilikom nadzora i procjene ILAAP-a banka u obzir uzima strategiju, planove i procedura za planiranje likvidnosti i način primjene i implementacije ILAAP-a u Banci. Pored navedenog prilikom redovne godišnje izrade ILAAP-a Banka preispituje faze ILAAP-a, primjerenost metodologije, involviranost relevantnih organizacijskih jedinica i prilagođava proces u slučaju potrebe, a na prijedlog Odjela za upravljanje rizicima. Procjena rizika također je predmet nadzora i kontrole na način da su pored Odjela za upravljanje rizicima uključene i druge relevantne organizacijske jedinice, kontrolne funkcije, Uprava banke i Nadzorni Odbor. Banka osigurava da je metodologija korištena za proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti adekvatna i da odgovara rizičnom profilu banke. S tim u vezi, vrši se nadzor i procjena stres testova i preispitivanje pretpostavki korištenih u navedenom procesu.

Banka izračunava interni likvidnosni zahtjev za sve materijalno značajne rizike za likvidnost Banke. Određivanje materijalno značajnih rizika za likvidnost Banke se vrši kroz katalog rizika, uzimajući u obzir vjerovatnoću realizacije rizika, efekat na likvidnost i mogućnost upravljanja rizikom. Interni likvidnosni zahtjev se obračunava na osnovu internog modela za rizik likvidnosti i internog modela za rizik finansiranja likvidnosti. Interni model za rizik likvidnosti je baziran na simulaciji negativnih efekata na likvidnost Banke kao posljedice realizacije specifičnih materijalno značajnih rizika. Modelom se uključuju efekti pogoršanja makroekonomskih uslova, značajnog povlačenja depozita, pad tržišne cijene vrijednosnica, povećanje iznosa izloženosti u statusu neizmijerljive obaveza, te nedostupnost pozajmica među bankama. Kroz navedene pretpostavke Banka simulira interne i eksterne efekte realizacije materijalno značajnih rizika.

U procesu izračuna efekta internog modela za rizik likvidnosti izračunavaju se četiri scenarija stresa, od kojih se tri fokusiraju na prvi vremenski period od 30 dana, a jedna scenario obuhvata period od 3 mjeseca. Zbog specifičnosti rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja, realizacija rizika se odražava na poslovanje Banke kroz iste poslovne linije kao i drugi materijalno značajni rizici. Zbog navedenog, negativne posljedice za likvidnost Banke se mogu realizovati u slučaju realizacije rizika poslovnog i makroekonomskog okruženja na nivou tržišta ili realizacije pojedinačnih rizika na nivou Banke. Scenario 1 predstavlja simulaciju stresa tržišta, scenario 2 simulaciju istovremenog stresa tržišta i realizacije rizika specifičnog za Banku, scenario 3 predstavlja simulaciju produženog stresa tržišta na period od 3 mjeseca, dok scenario 4 simulira realizaciju rizika specifičnih za Banku. Pored izračuna internog modela za rizik likvidnosti, Banka izračunava i interni modela za rizik finansiranja likvidnosti. Interni model za rizik finansiranja likvidnosti je zasnovan na koeficijentu pokrića likvidnosti prilagođen specifičnostima odliva i priliva Banke. Banka kao interni likvidnosni zahtjev posmatra veći od zahtjeva izračunatih internim modelom za rizik likvidnosti i internim modelom za rizik finansiranja likvidnosti.

Rezultati i zaključci ILAAP-a su ključni element u procesu planiranja poslovne strategije i plana banke, te je u skladu s tim Banka je jasno definisala i odrednice monitoringa navedenih rezultata i zaključaka. Banka na mjesečnoj osnovi vrši izračun internog likvidnosnog zahtjeva na osnovu internog modela likvidnosti. U skladu sa konzervativnim pristupom riziku likvidnosti i niskom apetitu Banke za rizik likvidnosti, Banka je posvetila posebnu pažnju redovnom praćenju indikatora rizika likvidnosti za koje je ujedno definisala razloge za prijavu (tzv. reporting triggers) u skladu sa apetitom Banke za preuzimanje rizika. Pristup Banke, eksplicitno suzdržavanje od špekulativnog poslovanja, iz kojeg proizilazi ograničenost izvora finansiranja na pozajmice denominirane u euru i depozite u konvertabilnim markama i eurima pojednostavljuje procese praćenja rizika likvidnosti i ojačava kapacitet Banke za pravovremeno praćenje i upravljanje rizikom.

Kontakt informacije

ProCredit Bank

ProCredit Bank d.d. Sarajevo
Franca Lehara bb. 71 000 Sarajevo
Tel: 033 250 950
Fax: 033 250 971
<https://www.procreditbank.ba>
[e-mail: info@procreditbank.ba](mailto:info@procreditbank.ba)